

Jó diagnózis, jó gyógy mód**Felhívás nemzeti összefogásra**

A vidéken és a falun élők, a mezőgazdaságban és az agrárágazatban dolgozó állampolgárok növekvő aggodalommal figyelik a magyar mezőgazdaság egyre mélyülő válságát és az agrárvilág megosztottságát. Ebben a nehéz helyzetben ne azt keressük, ami elvált, hanem azt, ami összeköt bennünket. Hazánk demokratikus átalakulása csak a város, a vidék és a mezőgazdaság egyenjogúsításával, a vidéken élő emberek és a falu helyzeti hátrányainak megszüntetésével, az igazságtalanul háttérbe szorított idősök és fiatalok életkörülményeinek megeremtésével valósulhat meg. Elsődleges feladatunk ezért a mezőgazdasági termelés társadalmi szerepéhez igazodó és a mezőgazdasági termelők jövedelmi helyzetét helyreállító hosszú távú és biztonságos agrárpolitika kialakítása. Ennek elmaradása belpolitikai stabilitásunk egyik utolsó pillérét, a kiegyensúlyozott élelmiszerellátást is veszélyezteti.

A magyar vidéknek, ezen belül az agrárvilágnak tényszerű diagnózisra és jó gyógy módra van szüksége. Nem engedhetjük meg, hogy a magyar vidék és ezen belül az agrárágazat a politikai pártok és szervezetek csatározásának színterévé váljon. A múlt értékeléséről, jelenlegi helyzetünk megítéléséről felleobant szenvedélyes viták közepette példát kell mutatnunk azzal, hogy a valóság talaján állva megkeressük és megtaláljuk azokat a megoldásokat, amelyek figyelembe veszik reális lehetőségeinket, és valóságos közmegegyezésen alapulnak.

Támogatva az Agrárreformkörök Egyesületének és az Élelmiszergazdasági és Falusi Ifjúság Szövetsége kezdeményezését, felhívjuk az agrárvilág valamennyi képviselőjét, továbbá a politikai pártokat és szervezeteket, hogy a magyar vidéket és ezen belül a mezőgazdaságot érintő alapvető kérdések megtárgyalására haladéktalanul hívjuk össze a Nemzeti Agrár Kerekasztalt. Tesszük ezt azon meggyőződésünkből, hogy csak nemzeti konszenzus alapján lehet megakadályozni azt, hogy a vidék és a magyar paraszt ne legyen újabb társadalmi kísérletek céltáblája és szenvedő alanya.

Országgyűlés Agrárszektora, Magyar Néppárt, Magyar Vidék Társasága, Élelmiszergazdasági és Falusi Ifjúság Szövetsége, Agrárreformkörök Egyesülete

Világtükörben tegnapunk

A Magyar Köztársaság ünnepélyes kikiáltása, az október 23-i megemlékezések nemzetközi hullámverése tovább tart. Moszkvában elsősorban azokat a mozzanatok emelték ki, amelyek a Szovjetuniót érintik. Egy terjedelmes összefoglalóban, amely minden részletre, így az MDF elnökjének, Für Lajosnak egykori szovjet letartóztatására is kiterjed, a Komszomolszkaja Pravda tudósítója a Kosuth téri deklarációról így ejt szót: a parlament előtt összegyűlt tömeg fűtlyel fogadta a Szovjetunió említését, míg az Egyesült Államok nevét taps köszöntötte. — Tudom, hogy korántsem minden magyar reagált volna hasonlóan — írja. — Országunknak a magyarok körében sok őszinte és hűséges barátja van. Ugyanakkor a tömeg fűtlye határozott jelzés arról, hogy az országban terjed a szocialistaellenes és szovjetellenes hangulat. — Az Október Párt rendezvényéről megemlíti a „Ruszkik, haza!” és „Magyarok, újakezdjétek!” jelszavakat, hozzátéve: a szónokok nyíltan kommunistaellenes kijelentései nem hagynak kétséget a gyűlés szervezőinek politikai irányvonala felől.

Pekingben most kerítették sort az MSZMP október elején tartott kongresszusának első kommentálására. — Nyilvánvaló, hogy a magyar belpolitikai helyzet az elkövetkező időkben még bonyolultabbá válik. Minden jel arra vall, hogy Magyarországon élesedik a harc az ellentétes áramlatok között s erre a harcra a különféle nemzetközi erők is hatást gyakorolnak. Az NSZK-ban a Frankfurter Allgemeine Zeitung kedden úgy értékelte a köztársaság kikiáltását, hogy az felér a második világháború utáni államforma-változtatással, nemkülönben a magyar-osztrák kiegyezéssel. — Az állam új neve és az alkotmány megújítása nem kevesebbet jelez, mint az egy párti uralom és a belpolitikai szovjet befolyás végét — vélekedik. A történelem soha nem kényeztetette a magyarságot, de a magyarok sem hagyták magukat bármikor is legyűrni. Jelszavuk az a közmondásuk, hogy „gyáva népnek nincs hazája”. Hétfőn nagy kockázatot vállaltak, mert népük hagyományaihoz azért az is hozzátartozik, hogy az idegen hatalmak gonosz játékot űznek vele.

folytatás a 3. oldalon

A költő, mint mártír

(Cikkünk az 5. oldalon)

Kiadó a közvagyron

(Riport a 7. oldalon)

A köztársaság első napján

(Kapfinger András felvétele)

Nemzetiségi törvény és kérdőív

A hazai nemzetiségek főbb gondjait tekintette át a Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégiumának e kérdésekkel foglalkozó bizottsága kedden a Parlamentben. Rendezésre vár az Országgyűlésben a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselője. Tóth Zoltán, a Belügyminisztérium választási irodájának vezetője e kérdés kapcsán két javaslatot terjesztett elő. A köztársasági elnök mellett létrehozandó — a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselőiből álló — véleményező testület életre hívását a bizottság tagjai elvetették. Másik javaslata — amely a „behívás” intézményét támasztaná fel — már több támogatóra talált. Ebben a Parlament saját hatáskörében vonná be munkájába a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselőit, arról azonban még vita van, hogy egy-egy etnikumot, illetve kisebbséget hányan képviseljenek. A javaslatot a kormány elé terjesztik.

A bizottság ülésén élénk eszmecsere folyt a nemzeti és etnikai kisebbségi törvény előkészületeiről is, mert sürgetően szükséges a nemzetközi megállapodásainkkal összhangban lévő nemzeti és etnikai kisebbségi törvény kidolgozása. Ebben az egyéni jogokon túl a kollektív jogokat is rögzíteni kell, valamennyi együttélő nemzeti és etnikai kisebbség számára. Bíró Gáspár a titkárság tanácsosa rámutatott: a téma politikai, társadalmi súlya indokolja a törvénykönyv megszületését. A bizottság tagjai egyetértettek abban, hogy a kódex szabályai ne csupán a nemzeti és az etnikai kisebbségekre, hanem a kisebbségi nyelvekre és nyelvjárásokra is vonatkozzanak. A jogszabály szövegét november végére dolgozza ki a titkárság, ezután kerülhet a tervezet a kormány elé.

Tárgyalt a bizottság a jövő évi népszámlálási feladatokról. Az eddigi népszámlálások eredményeit a szövetségek és a kutatók fenntartásokkal fogadják, mert a nemzeti népesség két-háromszorosa is lehet a bevallott adatoknak, ezért a nemzetiség kérdése az 1990-es népszámlálás kérdőívein ismét szerepel. A KSH azt javasolta, hogy a helyi tanácsai szervek magukat a nemzetiséghez tartozónak valló személyeket kérjenek fel számlálóbiztosai teendőik ellátására.

Nukleáris számtan

Három nulla — nem

A francia fővárosban folytatott tárgyalásokat hétfőn Dick Cheney, az Egyesült Államok védelmi minisztere, útban a NATO Nukleáris Tervező Csoportjának lisszaboni ülésére. Francia kollégájával, Jean-Paul Chevenement-val a katonai együttműködés, a leszerelési tárgyalások, a nukleáris fegyverkezés, egy esetleges francia repülőgépvásárlás kérdéseit vitatta meg. Az amerikai minisztert fogadta Michel Rocard miniszterelnök is. Cheney külön is kijelentette, hogy Washington nem hajlandó elfogadni a „három nulla” megoldást, vagyis azt, hogy teljesen számoljanak fel minden amerikai és szovjet hadszíntéri nukleáris eszközt. Franciaország eddig nem csatlakozott a nukleáris leszereléshez, s álláspontja szerint ezt csak akkor teszi meg, ha a két szuperhatalom, a Szovjetunió és az Egyesült Államok hadászati rakétáinak számát már jelentős mértékben csökkentették. Szó volt arról, hogy Franciaország amerikai gyártmányú F-18 harci repülőgépeket vásárolhat haditengerészeti légiere számára.

Szilárd a kínai fal

Hívós szelek fújdognak a kínai reformpolitikában. A pekingi diákmozgalom júniusi leverése óta fogantatott számos központi párt- és kormányintézkedés azt tanúsítja, hogy megtorpanás következett be a gazdasági reformokban. A kínai vezetés már nem is beszél politikai reformokról. Ilyen légkörben kerül sor rövidesen a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának sorrendben ötödik ülésére, amely a hivatalos előrejelzések szerint „történelminek” ígérkezik vagy legalábbis a legfontosabbnak az 1978. decemberében megtartott harmadik plénum óta. A jelenleg 85 esztendősen Teng Hsziao-ping ezen a plénumon hirdette meg a gazdasági reform és a külvilág felé nyitás politikáját.

A legfontosabb napirendi pont a gazdaság lesz. Előterjesztik a gazdaság rendbe tevésének és kiigazításának újabb, ezúttal három évre szóló tervét. Ez a terv azonban a reformfolyamat további befagyasztásának a terve lesz. Előtérbe állítják a kínai gazdaság tervszerű és arányos fejlesztésének a kérdését, az állami tulajdon pozícióinak megszilárdítását, a gazdaság fejlődési ütemének lelassítását, az infláció visszaszorítását és a magán-szektor jelentős mértékű korlátozását. S teszik mindezt annak a manapság is sokat hangoztatott jelszónak a szellemében, hogy a kínai párt- és állami vezetés tovább folytatja a gazdasági reform és a nyitás politikáját. A gazdaság problémái mellett várhatóan fontos kérdésként szerepel a központi bizottsági ülés napirendjén a pártvezetés megerősítése, a júniusi véres események következtében megrendült társadalmi stabilitás és egység megújítása.

Az ötödik plénumon pontot kívánnak tenni a Csaó Ce-jang-ügyre, új emberekkel erősítik meg a párt Politikai Bizottságát és még inkább megalapozzák az új pártfőtűt, Csiang Cö-min primus inter pares pozícióját. Akadnak, akik csaknem bizonyosra veszik, hogy Teng Hsziao-ping lemond a központi katonai bizottság elnöki tisztjéről, az általa kiválasztott utód, Csiang Cö-min javára. Az óvato-

Ellenszél a reformoknak

sabbak azonban utalnak arra, hogy Teng Hsziao-ping az utóbbi években nem egy alkalommal jelentette be végleges visszavonulási szándékát, erre azonban sohasem került sor. Teng végleges visszavonulására legfeljebb abban az esetben kerülhet sor, ha a veterán politikus úgy ítéli meg, hogy a jelenlegi pártvezetés eléggé egységes és szilárd ahhoz, hogy tartóssá váljék.

Megfigyelők kétségesnek ítélik az ötödik plénum történelmi jellegét. Okkal tartanak ugyanis attól, hogy a plénum eredményeként tovább erősödik a júniusi események nyomán ismét előretört konzervatívok pozíciója.

Éliás Béla, MTI-Panoráma

Nemzetközösségi aggodalmak

A peresztrojka dollárt eszik

A malajziai fővárosban kedden közös nyilatkozat elfogadásával ért véget a Nemzetközösség csúcsertekezlete. A résztvevők — Nagy-Britannia és egykori gyarmatainak jelenlegi vezetői — ebben megállapítják, hogy a kelet-nyugati kapcsolatok javulása előmozdította a világpolitikai feszültségek általános enyhülését. A záródokumentum a nukleáris kísérletek teljes betiltása mellett foglal állást, erőfeszítéseket sürget olyan globális problémák megoldására, mint a kábítószerek elleni harc, a menekültek ügye és a terrorizmus, és figyelmeztet a regionális konfliktusok kiszélesedésének veszélyére.

A nyilatkozat szerint a kelet-nyugati közeledéssel párhuzamosan alapvető változások mennek végbe a Szovjetunióban és a kelet-európai országokban. E reformok támogatása nem mehet a fejlődő országok támogatásának rovására. Az aláírók felhívják a figyelmet arra, hogy a fejlődő országokat egyre jobban sújtja az eladósodás, a kereskedelmi cserearányok romlása, az infláció. Úgy vélik, hogy az olyan gazdaságpolitikai döntések, mint a nyugat-európai piac egységesítése vagy az amerikai-kanadai szabadkereskedelmi egyezmény elősegíthetik ugyan a világkereskedelem fejlődését, de a bezárkózás veszélyével járnak.

Meglepő ellenszavazatok

Krenz az államtanács elnöke

Az NDK Népi Kamarája kedden nagy többséggel az NSZEP KB főtűt-kárát, Egon Krenzot választotta meg az Államtanács és a Nemzetvédelmi Tanács elnökévé.

A parlament NSZEP-frakciójának javaslatára a Népi Kamara elnöke, Horst Sindermann, az ülés megnyitása után egyetlen jelöltként terjesztette a törvényhozók elé Egon Krenz képviselőt. A két posztról külön-külön meg-ejtett szavazáson jócskán akadtak ellenszavazók, illetve tartózkodók. Az államfői poszt esetében 26 képviselő szavazott Krenz ellen, ugyanennyien tartózkodtak. A nemzetvédelmi tanács elnökévé 8 ellenszavazat és 17 tartózkodás mellett választotta meg a Népi Kamara Krenzot.

Az ellenszavazatok Sindermannot láthatólag meglepték. Többszöri újra-

számlálást is elrendelt a kételyek eloszlására.

Végül nem váltak valóra azok a híresztelések, miszerint Manfred Gerlach, az újabban nagyon önálló hangot megütő Német Liberális demokrata párt (LDPD) elnöke versengeni fog az Államtanács elnöki posztjáért. Ugyanakkor a képviselők körében is megmutatkozott az ellenállás azzal a gondolattal szemben, hogy egyetlen politikus három jelentős hatalmi funkciót összpontosítson kezében.

A vezetés párbeszédre való készségét hangoztatva egyúttal figyelmeztette az utcai megmozdulások résztvevőit: a tüntetések magukban hordozzák annak a veszélyét, hogy másként végződnek, mint ahogyan a szervezők azt tervezték.

Karabah: csak katonákkal

Továbbra is robbanásveszélyes a helyzet az örmények és azerbajdzsánok lakta Karabah-hegyvidéki autonóm területen. A nemzetiségi összetűzések hevesége némileg mérséklődött, de szó sincs a helyzet rendeződéséről. Az Azerbajdzsáni Népfrent által kezdeményezett blokád folytatódik. A gépkocsiközlekedés a terület országútjain katonai védőkíséret nélkül a (mindkét nemzetiséghez tartozó) szélsőségesek támadásai miatt szinte lehetetlen. Jobbra katonai repülőgépek és tehergépkocsik szállítanak élelmet és gyógyszert a terület lakosságának. A polgári tehergépkocsik oszlopait a belügyi csapatok katonái kísérik. Az idén 235-ször támadták meg ilyen konvojokat. (Körülbélül minden harmadikat.) Sztrájk nincs a Karabah-hegyvidéken, de számos ízem áll nyersanyag- és energiahiány miatt. A víztornyokat, a nagy földgáz-tartályokat, a központi olajtárolókat és a szállodákat a belügyi csapatok őrzik.

Helsinki Gorbacsouva vár

Helsinkiben elég csupán egy pillantást vetni a finn újságokra, s rögtön kiviláglik, hogy ide várják Mihail Gorbacsouvat. A látogatást beharangozó cikkeire a finn sajtó merőben újszerű módon hívja fel a figyelmet, egy emblémával, rajta Gorbacsou arc- képe a szovjet és a finn zászlóval. Helsinki városi tanácsa, ugyancsak példátlan módon, a finn főváros felloboogására buzdította a lakosságot Gorbacsou érkezése alkalmából. Azt is tudni kell, hogy a finn emberek körében ma Gorbacsou a legnépszerűbb külföldi politikus. Finnországban azt várják a szovjet államfő látogatásától, hogy meggyőzően demonstrálja a kelet-nyugati kapcsolatok etalonjának is tekintett szovjet-finn viszony magas színvonalát.

Az iszonyat távlatai

Most jutott kezemhez a Reuter hír-ügynökség Braziliából szeptember végén kelt jelentése. Eszerint a dél-amerikai ország nagyvárosainak utcáin tizenkétmillió gyermek csavarog vagy lopja a napot szülői felügyelet nélkül. Az utolsó másfél évben 624 vált közülük gyilkosság áldozatává. Ezeket a számokat annak a több napig tartó konferenciának az elején tették közzé, amelyet az ország fővárosában, Brasiliában rendeztek meg szeptember 28-ával kezdődőleg.

Ez a konferencia maga is szenzáció volt: a Braziliát alkotó összes szövetségi államból összesen 750 utcagyerek vett rajta részt, jelen volt továbbá hét más latin-amerikai országból 15 gyerek.

Az „Uttagyerekek és Utcalányok Országos Mozgalma” — mert ilyen is létezik Braziliában — tanulmányt adott ki az erőszakos cselekmények-

ről, amelyeket a nagyvárosi agglomerációk területén követtek el. Az 1988. januárja és 1989. júliusa között meggyilkoltak valamennyien tizenhét évesnél fiatalabbak voltak. E bűncselekmények 24 százaléka a halálbrigádok számláját terheli, amelyek tagjai „justiceírók”-nak, vagyis igazságkeresőknek nevezik magukat. Az áldozatok közül 430 (túlnyomólag fiúk) lövéstől vesztette életét, hetvenhárom pedig leszúrták. A legtöbb áldozat a 11–17 éves korcsoportból került ki.

A harmadik világban rohamosan pusztító torz urbanizáció ilyen kórtünetei intő jelként szolgálhatnak Észak-Amerika és Európa ma még úgy-ahogy korábban tartott urbanizációs és demográfiai folyamatainak irányítói és tanulmányozói számára.

Pozsgay hosszabb útra indul

A magyar kultúra Londonban

Pozsgay Imre államminiszter szerdán Londonba utazik. Nagy-britanniai látogatásáról az MTI munkatársának elmondta: nagy megtiszteltetésének tartja, hogy a kenti hercegi párral együtt a Londonban nyíló magyar kulturális fesztivál fővédnökéül kérték fel. Ebben a minőségében nyitja meg magyar részről azt a rendezvénysorozatot, amely a Barbican Centerben kapott otthont, és az eddigi leggazdagabb válogatást nyújtja a szigetországbeli érdeklődőknek a magyar művészet értékeiből. Az államminiszter nagy-britanniai látogatását követően a kanadai magyarok közösségének meghívására a tengerentúlra utazik.

Pozsgay Imre azt is elmondotta: közismert, hogy jelöltként kíván indulni a köztársasági elnök-választáson. Ezt összeegyeztethetetlennek tartja az államminiszteri feladatköréhez tartozó felügyeleti teendőkkkel, amelyeket a Magyar Rádió, a Magyar Televízió, a Magyar Távirati Iroda és a Magyar Hírlap esetében a kormány megbízásából ellát. Ezért, s mivel hosszabb külföldi útra indul, már most kérte a kormányt, hogy az elnökválasztás kifrása esetén a választási kampány idejére mentesítse e felügyeleti feladatkörétől.

A dán külügyminiszter hazánkban

Szükséges bővítések

Pozsgay Imre államminiszter röviddel a megérkezés után hivatalában fogadta a dán diplomácia vezetőjét.

Pozsgay Imre a magyarországi fejlemények egyik legfontosabb jellemzőjeként azt emelte ki: az események felgyorsultak ugyan hazánkban, de biztató, hogy az előzetesen eltervezett gondolatmenetet követik, vagyis az ország nem vált kormányozhatatlanná. A magyarországi változások jelentős hatással vannak az európai helyzet alakulására is. Véleménye szerint az MSZMP megszűnésével, az MSZP létrejöttével, illetve a nemzeti kerekasztal mellett született megállapodásokkal reális lehetősége van egy erős balközép kialakulásának, ami a magyar politikai élet jelentős átstrukturálódását eredményezheti.

Pozsgay Imre két olyan problémát említett, amely veszélyeztethetné a zökkenőmentes átalakulást.

Rendkívül veszélyes lenne például, ha a nehéz gazdasági helyzet nyomán szaporodó szociális gondokat demagóg erők meglovagolnák. A kibontakozó magyar demokráciára leselkedő másik veszély az idősebb felbukkanó kommunista-, illetve szovjetellenesség. Ami a nyugati támogatást illeti, Magyarország gazdasági segítséget vár, nem pedig segélyeket. Uffe Ellemann-Jensen e gondolatra válaszolva kijelentette: Közös Piaci tagként eddig is aktívan közreműködött a kapcsolatok fej-

lesztése, a könnyítések bevezetése érdekében.

Az államminiszterrel folytatott megbeszélés után Uffe Ellemann-Jensen a Kereskedelmi Minisztériumba látogatott. Beck Tamás, a tárca vezetője rendkívüli kormányülésen vett részt, ezért Dunai Imre államtitkár fogadta a dán vendéget. Üdvözlő szavaiban elmondotta: az árucere-forgalom értékét tekintve Dánia Magyarország fejlett tőkés partnereinek sorában a 11.—12. helyet foglalja el. A magyar kivitel tavaly 52,7 millió dollárt tett ki, míg Dániából 44,6 millió dollár értékben érkeztek különféle áruk. A dán piacon még mindig hátrányos megkülönböztetést alkalmaznak például a magyar cipő- és bútortermékeivel szemben.

Uffe Ellemann-Jensen egyetértett vendéglátójával abban, hogy szükséges lenne bővíteni a kétoldalú kereskedelmi forgalom jelenleg meglehetősen szűk áruszerkezetét. Hangoztatta azt is, hogy jó kilátások vannak a viszonylag szerény forgalom növelésére.

Ehhez jó lehetőségeket kínál a magyarországi importliberalizálás. Mindenekelőtt olyan ágazatokban bővíthető a két ország kapcsolata, amelyekben a dán ipar hagyományosan jó eredményeket ér el; így például az energetikában, a környezetvédelemben, a telekommunikációban, illetve a mezőgazdaságban.

Világtükörben tegnapunk

(folytatás az 1. oldalról)

Ha valaki kételkedett abban, hogy gyorsan átültetik majd a gyakorlatba a Pozsgay Imre államminiszter által kiadott jelszót, amely szerint a szocializmusnak ez a modellje Magyarországon sem reformálható meg, és ezért más kell helyette, azt a tények most jobb belátásra bírhatták. Ma már nemcsak az örök derülátók állapíthatják meg, hogy a demokráciává való átalakulás folyamata már nyilvánvalóan visszafordíthatatlan.

Bukarest hallgat

A Corriere úgy látja: Gorbacsovnak nincs választása, a lengyel és a magyar reformerkeket kell támogatnia a csehszlovák és keletnémet ortodoxokkal szemben, ha a peresztrojkát végig akarja vinni. „A brezsnyevi időszakban a Varsói Szerződés egysége érdekében a reformokat elnyomták. Gorbacsov megértette: nincs mód elkerülni a gazdasági összeomlást, csakis a reformokkal, ezek pedig a nagyobb demokrácia és a fokozatos függetlenedés felé vezetnek. Így a Varsói Szerződést katonai-ból egyre inkább politikai szervezetté kell alakítani, mert a Szovjetunióknak jobb szövetségesei a demokratikus (s így a Nyugat segítségére számítható) Lengyelország és Magyarország, mint az NDK és Csehszlovákia, ahol a belső feszültségek miatt minden kiszámíthatatlan” — fejegeti a lap.

A keddi belgrádi újságok első oldalán, a főcímek alatt, kommentár nélkül számoltak be az Országház előtt megtartott ünnepségről. Idézték Szűrös Mátyásnak azokat a megállapításait, hogy az ország egyszerre fejleszti majd kapcsolatait a Kelettel és a Nyugattal, s nem feledkezik meg a hátráin túl élő magyarokról. Az újvidéki Magyar Szó „felemelő és nagy pillanatoknak” jellemezte a köztársaság kihirdetését.

A keddi román lapokban nem található híradás arról, hogy hétfőn Budapesten kikiáltották a Magyar Köztársaságot. Ennek megfelelően a rádió és a televízió sem ismertette a történelmi aktust. A sajtó továbbra is rendkívül visszafogottan kezeli a magyarországi belpolitikai fejleményeket. A parlament eredeti döntéséről a Scinteia és a többi központi lap október 20-án számolt be röviden.

Londonban „Egy új és demokratikus Magyarország született” főcímmel közölte a keddi The Times budapesti riportját,

1956 és 1989 októberének Kossuth téri képeivel illusztrálva a történelmi fordulatot.

Prága bírál

Prágában a csehszlovák pártlap, a Rudé Právo ezt fejegette kedden: már a magyar rádió hétfő reggeli kommentárjának éles szovjetellenes kitételei sem arról tanúskodtak, hogy október 23 valójában a nemzeti megbékélés napja lesz, ahogyan arra a magyar parlament, valamint az MSZP és a többi párt felszólított. A Rudé Právo szerint „az évforduló értékelését teljes mértékben az ellenzék befolyásolta, amely nem hagyta a közvéleményt kétségekben afelől: hogyan is képzele a nemzeti megbékélést.” Az újság megjegyezte, hogy sem a Köztársaság téri párház huszonhárom védőjének alattomos agyonlövetéséről, sem pedig az ellenforradalmi csoportok linceseiről nem emlékeztek meg Budapesten. „Szűrös Mátyás külön kiemelte az 1956 októberi népfelkelés és nemzeti függetlenségi mozgalom történelmi inspirációját, de egy szóval sem említette az események ellenforradalmi összefüggéseit” — olvasható a csehszlovák pártlap beszámolójában.

Most már visszafordíthatatlan

Telefonos közvéleménykutatást intézett hétfőn este nézői körében a La Cinq francia televíziós adó arról, visszafordíthatatlan-e most már Magyarországon a demokratizálás folyamata. Az állomás esti híradójának nyitó anyaga volt a beszámoló a budapesti eseményekről, a köztársaság kikiáltásáról s a műsorvezető kérdésére a híradó alatt kellett a nézőknek véleményt nyilvánítani. A beérkezett válaszok 54 százaléka volt igenlő s csak a nézők 46 százaléka fejezte ki kételyét. A budapesti jelentések a többi televíziós adó híradójában is fontos helyre kerültek. A képsorok felidéztek a 33 évvel ezelőti eseményeket is, a tudósítások hangsúlyozták, hogy a köztársaság kikiáltását a magyar vezetők tudatosan helyezték az évforduló napjára. Az Antenne—2 tv-állomás a tudósítások mellett budapesti riportot is közölt, összefoglalva a magyarországi helyzet néhány jellegzetes vonását, s ebből azt a következtetést vonta le, hogy a politikai változások ellenére a közvélemény közérzete nem igazán jó, a gazdasági nehézségek következtében még mindig tart egy visszarendezés-től.

Gabonaárak

— A Minisztertanács megállapította az 1990. évi termésre érvényes új hatósági gabonaárakat. Ezek a következők: I. osztályú étkezési búza 5700 Ft/tonna, II. osztályú étkezési búza 5100 Ft/tonna. A hatósági árakat centumárként hirdetik meg, eszerint plusz-mínusz 5 százalék eltérés lehetséges. Az új árak a költségemelkedést, s a támogatáscsökkentést ellensúlyozva, jelentős jövedelemnövekedést tesznek lehetővé a gabonaágazat számára. (MTI)

Medgyessy Péter Szöulban

Dicséretes a magyar nép bátorsága

A dél-koreai—magyar kapcsolatok a nemzetek közötti együttműködés modelljévé válnak abban az új világrendben, amelyre a múlt ideológiáját meghaladó megbékélés jellemző — jelentette ki Ro Te Vu államfő, aki kedden fogadta az elnöki palotában a Medgyessy Péter vezette magyar kormányküldöttséget.

A magyar politikai kifejtette, országunk nem egy bizonyos politikai erő döntése, hanem az egész nép támogatása alapján létesített diplomáciai kapcsolatokat a Koreai Köztársasággal. „A kétoldalú kapcsolatok gyors fejlődése bizonyítja, hogy döntésünk helyes volt. A jelenlegi de-

demokratikus reformfolyamatban, amely tulajdonképpen vértelen forradalom, különleges jelentőséggel bír majd Ro Te Vu látogatása.

Ro Te Vu válaszában azon meggyőződésének adott hangot, hogy a kétoldalú kapcsolatok egész Kelet-Európa számára „ragyogó példává válnak majd”.

Dicsérte a magyar nép bátorságát, amellyel a nyitás és a reformok irányába terelik az országot, és hangsúlyozta: „Az egész világ számára ösztönzően hat, ahogy Magyarország tovább halad a szabadság és a demokrácia útján, véget vetve az ellenőrzés hosszú periódusának.

Mi, renegátok

Kedvenc napilapom elmúlt szombati számában Gerner Károly azon tépelődik, hogyan lehet az, hogy egy hetilap újságírói gárdája, másik lapot alapítván, a veszteségek további halmozása helyett egyszerűen nyereséggé tud tenni egy periodikát. G. K. konkrét példát is hoz, a nemrégiben megjelent „Mégis”-ét, amit a Lex und Lex Kft. jegyez. A lap szerkesztőinek névsora állítólag ijesztően hasonlít a nyáron kimúlt Magyar Ifjúságééra, hogy ne mondjam, Gubcsi Lajos kivételével ugyanaz. Gerner néhány eleve vágó kérdéssel a „függetlenség” körüli dilemmákat idézi, áttételesen megkérdőjelezve a „Mégis”-t író zsurnaliszták tisztességét is. (Ha a felsorolt 'nagykutyákból' nem lesz szalonna, hogyan lesz független, aki eddig kiszolgálta őket? — kérdi a szerző a politikailag leszerepelt egykori főszerkesztőre célozva.)

Nos, e lelkiismereti kérdéskör sokunk számára ismerős. Lehet-e kilépni egy pártból és belépni egy másikba? Lehet-e hosszú évek elkötelezett munkája után otthagyni egy ifjúsági vagy felnőtt politikai szervezetet s a politikán- (vagy párton-) kívüliség talmi burkából szidni mindent, ami „azelőtt” volt, vagy itt maradt abból? Lehet-e

egy megyei lap újságírója egyszerűen egy „független” újság munkatársa? Atnyergelhet-e egy kommunista lap-tól(?) szabadabb vizekre? Renegát-e ő, vagy a változásokra éhes, és a változtatásokra képes ember?

Nem folytatom, eddig is sokan saját vívódásaikra ismerhettek. A paradoxon csak látszólag feloldhatatlan, tehát — nem paradoxon. Gerner Károly elfeledkezik a dolgok egy, cseppet sem lényegtelen összetevőjéről. Nevezetesen arról, hogy „kommunista” újságírók is lehetnek tisztességesek és általában nem azért dolgoztak (dolgoznak) megyei orgánumoknál, a megyei MSZMP bizottságok kiadványainál, mert egyetértettek a sztálini tömeggyilkosságokkal, hanem —

mert a monolitikus és monopolisztikus sajtóstruktúra miatt nem volt más választásuk. (Most is csak „vagyogat”.) Elismerem, nem minden rendszert lehet tisztességesen szolgálni — pardon: kiszolgálni —, de erős túlzás lenne kollaboránsnak tekinteni mindenkit, aki úgy-ahogy „kijött” a népi demokráciával. Aki egyszer sem tűzött össze látványosan a hatalommal s csak annyit tudhatott róla a nyilvánosság, hogy megjelennek a cikkei. (Ami nem jelent meg, az természetesen nem is tűnhetett fel.)

Minden forradalom a régi rend(szer) lebontásával kezdődik s mi most forradalmi időket élünk, de — Csoóri szavaival — a türelem forradalmát.

Noha néhány sajtótermék a szemléletfrissítés, vagy a kényszerűség okán kísérletet tesz laikus újságírók alkalmazására, azt Gerner Károly sem gondolhatja komolyan, hogy a „független” lapokat csak és kizárólag egy eddig — sem politikailag, sem szakmailag — nem kompromittálódott *menedék* írhatja, a „többiek” pedig menjenek el kazánkovácsnak. Ha így történe, megnézhetnénk aztán a kazánokat, de az újságokat is...

Nem érzek egyébként egyenes összefüggést egy lap tisztességes hangvétele és nyereségessége között, sajnos néha épp az ellenkezője a „nyerő”. Azzal, a sorok közt megbúvó feltételezéssel sem tudok egyetérteni, hogy valamilyen, egyelőre szint nem valló, de mindenképpen kétes szándékú politikai erő céljait szolgálja a „Mégis”-t kiadó osztrák-magyar vegyesvállalat. A lap első számát olvasva magát a felvetést is mosolygótartónak tartom.

A huszonhárom soros cikkecske befejező mondata viszont a szívemből szól, de igazán: bizonyosság helyett néha én is kérdésekkel takarózom a hazugságok hideg szelében.

Léko Sándor

Oldani a görcsöket

Emberi jogok kisebbségben

Szomszédos nemzetiségek Sopronban

Sopronban tartották meg a múlt hét végén a Szomszédos Országok Nemzetiségeinek Találkozóját. Vendéglátói és rendezői a magyarországi német, szlovák, délszláv, román és cigány népcsoportok szövetségei voltak, együttműködve a Hazafias Népfront Győr-Sopron Megyei Bizottságával. A találkozón 23 különböző népcsoport és etnikai kisebbség, 33 kisebbségi szervezet és intézmény képviselője vett részt Olaszországból, Jugoszláviából, Ausztriából, Svájcban Magyarországról és — idén első alkalommal — Csehszlovákiából.

Immár tizennegyedik alkalommal került sor ilyen találkozóra, amit egyébként évente tartanak meg, mindig más helyszínen, s először volt a házigazda Magyarország. Az idei találkozó központi témája az *emberi jogok is a kisebbségek helyzete* volt. Részletesen, nemzetközi összehasonlításokat téve szólt erről *Herczeg Géza* professzor, a Magyar Tudományos Akadémia tagja megjegyezve, hogy a nemzetközi jogi szabályozás nem elég hatékony a kisebbségek emberi jogainak védelmében. *A kinyilatkoztatott jog is kevés, garanciái pedig egyáltalán nincsenek. Tabájdí Csaba* miniszterhelyettes, a Magyar Köztársaság Minisztertanácsa Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Titkárságának vezetője „A nemzeti és etnikai kisebbségek jogai Közép-Európában és Magyarországon” címmel tartott előadást és bejelentette, hogy *hazánk jövőre az ENSZ támogatásával szeretné megrendezni az európai kisebbségek nemzetközi konferenciáját*. A résztvevők hozzászólásai is az emberi jogok és a kisebbségek jogainak problematikáját járták körül, hasznos egybevetési lehetőségeket kínálva a különböző országokban tapasztalható eredmények és visszasságok között.

A találkozóról zárónyilatkozatot adtak ki, amely többek között leszögezi, hogy *a klasszikus, szinte valamennyi alkotmányban lefektetett alapvető jo-*

gok nem elegendőek egy nemzetiség megtartásához és fejlődéséhez, másrészt pedig azok a modern nézetek, amelyek az egységes emberi jogokról a kisebbségek nézőpontjából szólnak, nem kerültek be az egyes államok jogrendjébe és gyakorlatába, sőt néhány területen valósággal lábbal tiporják ezeket.

A találkozó résztvevői üdvözölték az 1986-os „Európai Biztonsági és Együttműködési Konferencián” résztvevő országok képviselőinek bécsi találkozója alkalmából kiadott záródokumentumban a nemzeti kisebbségeknek szentelt különös figyelmet. Fel szólították az anyaországokat, hogy területükön valósítsák meg a dokumentumban szereplő javaslatokat. Elítélték a még mindig tartó életveszélyes támadásokat a romániai kisebbségek ellen és tiltakozást fogalmaztak meg a *Tőkés László református lelkész ellen jelenleg is folyó eljárással szemben*. Sajnálattal vették tudomásul az emberi jogoknak a közvetlen környezetükben egyre inkább megnyilvánuló megsértését és kinyilvánították szolidaritásukat minden ily módon érintett néppel és kisebbséggel.

A találkozó résztvevői foglalkoztak a népszámlálások problematikájával és felhívták valamennyi érintett állam figyelmét arra, hogy kisebbségi számlálást is végezzenek a nemzetiségekkel közösen megállapított kritériumok szerint. A népszámlálások eredményeit azonban nem szabad a nemzetiségeket negatívan érintő intézkedések érdekében felhasználni, mivel *a nemzetiségi jogok és a nemzetiségek védelme nem lehet a nemzetiségek számának függvénye.*

A szomszédos országok népcsoportjainak munkacsoportja a következő találkozóig kidolgozza a nemzeti jogok minimumának chartáját, s azt a következő találkozóra megvitásra és határozathozatalra jövő év októberében Eszéken, a Horvát Szocialista Köztársaságban kerül sor.

*

A konferencia egyik szünetében sikerült a Dátum tudósítójának felkérni egy rövid értékelő beszélgetésre a házigazdák egyik képviselőjét, *Pakuts Károlyt*, a Magyarországi Németek Győr-Sopron Megyei Tanácsának elnökét.

— *Ez a találkozó sorozat az Alpok-Adria munkacsoporton belül kezdődött. Ebből a szempontból már Svájc is kívülállónak számít, Csehszlovákia pedig végképp nem fér be ebbe a keretbe. Terjeszkedik a szervezet?*

— Mindenütt, ahol nemzetiségi kérdéskör problémákat okozhat, nagy érdeklődés tapasztalható munkánk iránt. Ennek köszönhető, hogy a találkozó résztvevőinek száma gyarapodik.

— *A résztvevők között erősen eltérő társadalmi berendezkedésű országok voltak, amelyekben a nemzetiségek problematikája is eltérő súlyú. Volt-e mégis közös tapasztalatuk?*

— Az mindenképpen, hogy a nemzetiségi kérdés különösen kényes, és a legnagyobb gonddal kezelve is számtalan sérelmet halmozhat fel, feszültségeket támaszthat. Számunkra meglepő volt például, hogy a hivatalosan is négy nyelvű Svájcban érkezett rátorománok hátrányosnak érzik helyzetüket és sok konkrét sérelmet panasztak fel.

— *A házigazda megyében milyen sajátosságai vannak a nemzetiségi létnek?*

— Nálunk különleges traumát okozott, hogy az egységes alpokaljai tájegységet kettészakították a trianoni békeszerződésben. Különösen a mindkét országban kisebbségben élő horvátok szenvedték meg, hogy mesterséges és többnyire szigorúan öröztől választóvonalat húztak közéjük. De nem volt könnyű helyzetben a németek sem, amelynek Győr-Sopronban ugyancsak mostoha sorsa volt, különösen a második világháború után, amikor kollektívan felelőssé tették a nácizmus rémtetteiért. A német nyelvet hosszú időn át még az oktatásban is háttérbe szorították. Nem volt dicsőség németül beszélni, de még érteni sem... Pedig most a fellendülő idegenforgalom és külkereskedelem nagy hasznát vehetné anyanyelvi szinten németül beszélő állampolgárainak. A görcsök egyébként csak igen lassan oldódnak; a horvátok például sokkal öntudatosabban, bátrabban, szabadabban vállalják nemzetiségüket. A németek még ma is óvatosság, félnék...

— *Hogyan lehetne oldani ezeket a görcsöket?*

— Véleményem szerint az új, szabadabb politikai helyzet kedvező lehet, de csak akkor, ha élni is tudunk a lehetőségeivel. Ezért szerveztük meg a megyei nemzetiségi tanácsot. Fontosnak tartjuk azonban, hogy a nemzetiségi községekben a tanácsokba is kerüljenek be a nemzetiségek képviselői. Ezt úgy lehetne megoldani, mint a Parlamentben: listás választással. Ma már ugyanis csak kevés helyen laknak összefüggő tömbökben a nemzetiségek, ezért gyakorlatilag minden választókörzetben kisebbséget alkotnak. Listás választáson azonban reális lehetőségük nyílna érdekeik képviselőit bejuttatni a helyi irányító testületekbe.

Láng György Géza

Marchais úr jobban tudja

A szocializmus tette lehetővé a kibontakozást?!

Georges Marchais vajon honnan szerzi az információit? Vagy az őt tájékoztatók az igazat mondják neki, csak ő — amúgy igazi kommunista módjára — nem hisz még a valós tényeknek sem? Esetleg a francia kommunista párt főtitkára tisztában van az igazsággal, csak valami rosszul értelmezett lojalitásból, a mundér becsületének védelme érdekében áll ki hevesen a hanyatló kelet-európai hatalmak diktatorikus vezetésével?

Mint arról a magyar tömegtájékoztatói eszközök is hírt adtak, az FKP vezetésének berkein belül meglehetősen nagy vita folyik, Georges Marchais-t több oldalról támadják, mert vezetői társai szerint nem jó irányba viszi a pártot. Legutóbb egy rádiós vitán látszott komoly véleményeltérés közöttük, ezúttal azt kifogásolták, hogy a főtitkár nem a mai realitásoknak megfelelően viszonyul a peresztrojkához, és a kelet-közép-európai kis, úgynevezett szocialista országokban zajló változásokhoz. Hogy kinek van igaza? Lássuk, mit mondott Georges Marchais:

„Az, hogy Magyarországon komoly problémákba ütközött, nem új dolog, de nem lehet a szocializmus bukásáról beszélni egy olyan országban, amely a felszabadulásakor millió koldus országa volt. A szocializmus tette lehetővé Magyarországnak, hogy ipari, mezőgazdasági, oktatási és egészségügyi téren kibontakozzon, még akkor is, ha ez az ország a fejlődés új problémáival küzd.”

Az FKP főtitkárának természetesen jogában áll úgy vélekedni, hogy hazánkban a szocializmus életképes, és csak kisebb kijavítani való hibák vannak az ország életében. Még érthető is, hogy ezt mondja, hiszen ezzel saját pozícióját kívánja minden bizonnyal erősíteni. Mi magyarok azonban, akik nap mint nap átéljük eme állítás valótlanosságát, hadd mondjunk ellent Marchais kijelentéseinek.

A főtitkár először is azt állítja, hogy iparunk és mezőgazdaságunk a szocializmusnak köszönheti kibontakozását. Nos, cinikusan annyit is mondhatnánk, hogy ha ez a kibontakozás, akkor nem kérünk belőle... De nézzük a tényeket! Hazánk egy főre eső bruttó nemzeti összterméke (GDP) egytizede, egynyolcada a fejlett gazdasággal rendelkező országokénak, s még Ausztriáé is a hatszorosa a mienkének, pedig nyugati szomszédunkat nem jegyzi ebből a szempontból a világ élvonalában. Mezőgazdaságunk néhány mutatót tekintve jól áll a nemzetközi összehasonlításban, azonban az utóbbi évtizedek kizsákmányoló politikájának következtében a lerongyolódás szélén áll. A kizsákmányoló politika alatt azt értem, hogy az ipar színpantotta fel támogatások formájában azt a profitot, amit a mezőgazdaság megtermelt — kissé elnagyoltan és sarkítva fogalmazva persze.

Iparunkról köztudott, hogy túltengenek benne a nagyüzemek, a háttérpar kisüzemei alig fejlődtek ki, a szerkezetváltás csak jámbor óhajként van jelen gazdaságunkban, tényként nem. Még mindig az energialelőállítás, alapanyag-előállítás, a konzervatív szférába tartozó iparágak túlsúlya jellemző, csúcstechnológiát alig gyártunk és alig használunk fel. Olyan gépeken dolgozunk, amelyeknek negyven százalékát már nullára leírták, java részük ipari múzeumba való, s nem termelő üzembe. Bankrendszerünk fejletlen, közgazdaságunk túlbürokratizált, túlbujánzó és abszolút központosított. Az ország vállalatai, vállalkozásai és állampolgárai túladóztatottak, az ostobán felvett és elpazarolt kölcsönök, a dollármilliárdok visszafizetésének kényszere agyonnyomja kitorési kísérleteinket is. Ár- és bérrendszerünk nem a valós helyzetet tükrözi, teljesítményvisszatartók.

Külön téma az oktatásunk helyzete. Mára sikerült elérnie a múlt értelmiségellenes politikájának, hogy az ezer lakosra eső főiskolások számát tekintve Európa utolsó harmadába tartozunk, a felsőoktatási felvételeket tekintve már a kontraszelekció elve érvényesül, az értelmesebb gyermekeket a szülők sok esetben inkább szakmát tanulni küldik, vagy a vállalkozói szférába terelik, mert a diploma értéke devalválódott. Nő az analfabéták és a még az általános iskolát sem elvégzők száma. A műveltségnek és a képzettségnek sokáig alárendelt szerepe volt a politikai megbízhatósággal szemben.

Egészségi állapotunk — hogy folytassam Marchais úr derülítő véleményének cáfolását — katasztrofális. Ma minden Magyarországon született csecsemő várhatóan hat évvel (!) kevesebbet fog élni, mint egy másik, mondjuk Franciaországban világra jött „kollégája"! Vészesen terjed az alkoholizmus, az öngyilkosság, a keringési betegségek „aratnak” a középkorú nők és férfiak között. Az igaz, hogy a tbc-t sikerült legyőznünk, de jött helyébe több más népbetegség.

Marchais úr még egy dolgot jól lát: ma nincs egymillió koldus az országban, mint a háború után, de még egykét év, s lesz legalább hárommillió...

Nos, honi közállapotaink jellemzésére talán ennyi kóstoló elegendő, gondjainkat, problémáinkat talán sikerült lajstromba venni — legalábbis a legnagyobbakat. Azi természetesen nem állíthatom, hogy ha a háború után a fejlődésnek nem az úgynevezett szocialista útját kényszerítették volna Magyarországra, hanem megmarad a parlamentári demokrácia, akkor ma minden bajtól mentesen élnénk Európa közepén, egy kis paradicsomban, az ilyesfajta feltevések teljesen tudománytalanok is.

Azonban a következőkben felsorolok néhány példát arra, hogy miben nem lett volna része a magyar népnek,

ha a magukat kommunistának nevező népnymorító is despota klikk nem ragadja magához a hatalmat annak idején. Nos, nem akartunk volna minden józan logikával ellenkezően a vas és az acél országa lenni. Nem lettek volna koncepciók percek, kitelepítések, deportálások, kulákliszták, a parasztokat nem tekintették volna a munkások ellenségeinek, elmaradtak volna a padlássóprések. Nem disszidált volna a magyar értelmiség krémje — kétszer is! — Nyugatra, nem lett volna szükség a hatalmas anyagi, erkölcsi és emberáldozatokkal járó forradalomra és szabadságharcra, no meg az azt követő vérszomjas és embertelen tisztogatásokra, és talán nem kerültünk volna a mai igen súlyos gazdasági-társadalmi válságba sem.

Viszont minden bizonnyal számíthatunk volna például Marshall-segélyre... Kérem, ne értsenek félre, természetesen nem a Nyugatimádat szól belőlem, nem állítom azt, hogy ami tőlünk nyugatra tapasztalható, az a létező világok legjobbjika. Az úgynevezett kapitalizmus fölényét a szocializmusnak csúfolt államberendezéssel szemben sem hirdetem — bár a gazdasági szférát tekintve ez már aligha vitatható — de azt határozottan állítom,

hogy ami most nálunk van, az nem a szocializmus. Vagy ha igen, akkor én sem kérek belőle, mint megannyi állampolgártársam sem, akiktől e kijelentést én saját fülemmel hallottam már.

S nem kérünk azokból a nyugatról származó, magukat isten tudja miért, kommunistának nevező politikusok üzenetéseiből sem, akik a valós helyzet, a tények tudása, vagy tudomásul nem vétele nélkül akarják továbbra is ránk kényszeríteni az eddig is nyűgnek érzett államberendezkedésünket. Nem hiszünk az FKP főtitkárának, aki azt mondja, hogy hazánkban minden jót az úgynevezett szocializmusnak köszönhetünk, igaz, azt sem állítom, hogy minden bajunk ebből származik, de az igazság nem pontosan a két állítás közti távolság közepén található!

Marchais Úr! Higgye el, sokkal könnyebb egy fejlett gazdasággal rendelkező nyugat-európai országból hinni az ígét felénk, mint itt, a létező szocializmus egyik szegény, de jobb sorsra érdemes kis országában megélni a mindennapokat! Ajánlok Önnek — nem túl stílszerűen, hiszen kommunista létére nyilván elveti a piac szükségességét és fontosságát — egy üzletet: cseréljünk egy időre, mondjuk fél évre munkakört, lakhelyet, egzisztenciát, s utána majd megvitajuk, melyikünk járt jobban!

Nem elvtársi üdvözléssel:

Wágner Dezső

Egy valóban új iskola a láthatáron

Menedzser kerestetik

Egy nemrégiben Pécsen lezajlott menedzser-továbbképző konferencián is elhangzott: tudomásul kell vennünk, hogy menedzserek nélkül piacgazdaságot teremteni nem lehet... Persze a megjegyzés nem az éppen jelenlévőknek szólt, sokkal inkább azoknak, akik még ma is „agyonpolitizálják” a gazdasági döntéseket, s halogató taktikájukkal rettentő sokat ártnak a magyar reformfolyamatnak. Az iménti gondolatok magva a konferencián előadó Fodor Lászlóól, a Magyar Gazdasági Kamara főtitkárától származik. Hittel mondhatta mindezeket, mert a jelentős megújulás előtt álló Kamara — s ebben Fodor úrnak óriási szerepe van — mindent megtesz azért, hogy a gazdaság irányítóit felkészítse a világgpiacnak az egyre nyitottabb magyar gazdasággal szembeni követelményeire. Ma már örvendetes módon sokan fáradoznak ezen — több-kevesebb sikerrel —, de igazán újat valószínűleg a rövidesen megalakuló, Nyitott Üzleti Vállalkozó Kft. hoz majd e téren, amely oktatási, illetve továbbképző programjaiban bátran alapoz az angolszász tapasztalatokra, legelőször is a brit illetőségű Open University hagyományaira. A kft. tulajdonosai között brit és magyar illetőségűeket is találunk, s honi részről az egész program előkészítését a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság végzi. Mindezekről a kezdeményezésekről Trethon Ferenc, az SZVT elnöke számolt be lapunknak. Elmondta azt is, az oktatóprogramok igen lényeges eleme, hogy nem „veszi ki” a programokban résztvevőket a munkából — mint csaknem minden más tanfolyam —, hiszen éppen az szokott gondokat okozni, hogy a legjobbak esnek ki ilyenkor hosszabb-rövidebb időre a termelésből.

A Nyitott Üzleti Vállalkozó Kft. igyekszik bevetni a legmodernebb információ-hordozókat és audiovizuális eszközöket, de brit „változatához” képest mindenképpen szerényebb lesz. Odaát ugyanis a televízió és a BBC heti tizen-nyolc óra műsoridejét szánja az Open University programjaira. Hol van ettől a Magyar Televízió, ahol az Iskola Tv-t is hagyják elsorvadni?...

A kft. megalakításával egyébként az SZVT egy tízéves programba kezd, amelynek ugyancsak a közeljövőben érdekes állomása lesz egy tanácsadó-szolgálat létrehozása. (Az első Veszprémben, a másodikat valahol Békés megyében tervezik.) Ennek lényege, hogy ha valaki otthon belebonyolódik például egy költség- vagy bankkamatszámításba, feltárcsáz egy számat és a szolgáltatól megkapja a szükséges útbaigazítást. Kicsit hasonlít az egész a lelkeség-szolgálatra. De azon egyelőre csak mi csodálkozunk, hogy a menedzsereknek is van lelkük.

L. S.

Megállapodás

A Magyar Demokrata Fórum Országos Elnöksége és a Recski Szövetség, mint a volt kényszer munkások, internáltak, kitelepítettek, hadifoglyok és politikai üldözöttek érdekvédelmi szervezete, teljes egyetértésben a következő megállapodást köti:

1. Mindkét fél elengedhetetlenül szükségesnek és elsődleges fontosságúnak tekinti az ország jelenlegi politikai és társadalmi stabilitásának megteremtését és biztosítását, mert csak ez vezethet el egy kiegyensúlyozott parlamentáris demokráciához. A magyar társadalom egészének az elmúlt négy évtized során elszenvedett sérelmeit mielőbb orvosolni kell, hogy minden magyar állampolgár teljes értékű emberként találja meg helyét a kialakuló jogállamban, ahol a parlament által hozott törvények szabályozzák a társadalom és egyének életét. Az új társadalomban csak ez lehet az igazi esély- és jogegyenlőség alapja, hiszen a törvénysértések áldozatai még mindig hátrányos, megalázott helyzetben vannak, szemben az elmúlt korszak kivételezettjeivel.

E ürügyes helyzetet felismerve, a Recski Szövetség kinyilatkoztatja, hogy önállóságának teljes megőrzése mellett a Magyar Demokrata Fórum programjában biztosítottak látja a törvénysértések vala-

mennyi áldozatának rehabilitációját, valamint annak legmegfelelőbb módon történő megvalósítását. Ezért a Recski Szövetség Vezetősége a maga és tagsága nevében teljes mértékben támogatja a Magyar Demokrata Fórum programját és annak jelöltjeit az elkövetkező választási küzdelmekben. Ugyanakkor a Recski Szövetség változatlanul teljes együttműködésre törekszik valamennyi politikai üldözöttet tömörítő szervezettel.

3. A Magyar Demokrata Fórum szintén kinyilatkoztatja, hogy a Recski Szövetség célkitűzéseivel egyetért és azokat programjába beilleszti. A Recski Szövetség jelöltjeit közös megállapodás alapján hajlandó saját, egyéni és megyei listáján egyaránt olyan helyen jelölni és támogatni, hogy a megválasztásuk az erőviszonyok figyelembevételével eredményesen megtörténhessen.

Mind a Magyar Demokrata Fórum, mind pedig a Recski Szövetség kinyilatkoztatja azt a szándékát, hogy a jelen megállapodást a választások utáni együttműködés alapjául is tekintik.

Budapest, 1989. október hó 20-án.

Az MDF nevében:

Csoóri Sándor, Dr. Antall József;

Recski Szövetség Vezetősége nevében:

*Kéri Kálmán, Dr. Zimányi Tibor,
Dr. Benkő Zoltán*

Az MSZMP tiszakécskei székháza

Kiadó a közvagyonon

Szeptember végén, október elején — a pártkongresszus előtt az egyik politikust idézve — „a közelgő népféltetés előestéjén” meglehetősen hűvös volt a levegő. Fáztam, ezért szorosabba gomboltam a kabátom, mert úgy éreztem, hogy „vihár” közeleg. Rajtam kívül valószínűleg nyolcegy-néhány millióan érezték ugyanezt. Távobbi egy kisebb csoportba összegyűjt embertömeg körül egyre melegedett a levegő. A több mint hét-százezer „tömeg” a többségnek hitt kisebbség lába alatt forrósodott a talaj. A városi emesempé — miután kordedvezménnyel nyugdíjazta a munkában megfáradt, fűszeres segédből avansált csúcstitkárát — szinte teljesen kigyomlált és megfiatalított vezetői próbálták folytatni az elődeik által megkezdett, ingatagra alapozott „zsákutca” építését, de egyre kevesebb sikerrel. Kevesebb sikerrel, hiszen újra kellene kezdeni azt az alapozást, mert még mindig az alapoknál tartottak. Ezért egyre többen látták be a munka értelmetlenségét és dobták vissza a munka... akármondani, pártkönyvüket, s ezzel menekülést színlelve hagyták el a

visszarendeződés árjával küszködő, rohamosan süllyedő bárkát.

Nem volt visszaút! Nem volt visszaút, mert a visszazárlás megkezdődött. A kétmillió szegény ember, a munkanélküliség szülte, létminimum alatti megélhetési nehézségek min-mind megkérdőjelezték az MSZMP szavahihetőségét, melynek működésképtelensége juttatta mélypontra az országot. Sajnos mindezt elég későn, csak négy évtized múltán vették (vehették?) észre, így azóta — és ez már haladás! — kezdik belátni a tévedésüket és afféle Róbert bácsi módjára, jótékonyági alapon elkezdtek felosztani a párt eddig felhalmozott ingatlan vagyonának egy részét a gomba mód szaporodó szervezetekkel. Legalábbis Tiszakécskén, ugyanis a szeptember 28-án megtartott pártgyűlés állásfoglalása alapján, a megüresedett helyiségeit felajánlották a városban meglévő és megalakuló politikai szervezeteknek. No, természetesen nem ingyen tették ezt, csupán pótom, várhatóan kilencszázezer Ft/m² áron.

Már ez is valami!

— vékefe —

Szociáldemokraták, küldöttértekezlet után

A veszprémi fordulat

Az MTI kérdésére válaszolva elmondták, hogy tagságuk többnyire bérből és fizetésből élő dolgozókból áll. A fizikai munkások találták meg először az utat hozzájuk, de mind nagyobb érdeklődést mutat a szociáldemokrácia iránt az értelmiség is. Gyakorlati párt kívánnak lenni, ami annyit jelent, hogy az országban és a társadalomban megjelenő problémákra, azok megoldására koncentrálnak elsősorban és nem az ideológiára. Alapszervezeteiket arra hívják fel, hogy ne egy „magas eszme” nevében politizáljanak, hanem a helyi problémákra igyekezzenek konkrét megoldásokat keresni és találni. A Magyar Szocialista Párttal való bármilyen együttműködéstől a küldöttértekezlet egyhangúlag elhatárolta magát. A volt MSZMP-ia-gok közeledését, esetleges belépési szándékát egyénileg kell elbírálniuk az alapszervezeteknek.

Lapunk munkatársa elsősorban a mostani rendezvényhez kapcsolódó kérdéseket tett fel:

— *Rövid időn belül ez a második alkalom, hogy a Szociáldemokrata Párt a veszprémi városi tanács épületében tart összejövetelt, hiszen itt volt nemrégiben az észak-dunántúli régió*

tanácskozása is. Kinek, minek köszönhető ez az összkomfortos helyszín?

— Szegény párt vagyunk, alapszervezeteinknek nagy gondja, hogy nincsenek megfelelő helyiségeink. Több helyen visszaköveteljük ugyan a régi szocdem párt helyiségeket, egyelőre azonban más szervek jó indulatára vagyunk utalva. Tapolcán például a művelődési ház ad teret rendezvényeinknek, Veszprémben a Hazafias Népfront tanácssterme áll rendelkezésünkre minden csütörtökön 17 és 19 óra között. A községekben azonban sajnos ritka az ilyen nagylelkűség. Veszprémben külön szerencsénk, hogy a városi tanács felajánlotta: vötermét, s ha nagyobb létszámú rendezvényről van szó, mint most is, tanács-termet is ingyenesen igénybe vehetjük programjainkhoz.

— *Felütné, hogy a megyei ügyvivő-testület tagjai, de még Takács Imre, az SZDP országos vidéki titkára is a pad-sorokban foglaltak helyet. Kiből állt a hattagú elnökség?*

— Régi, veterán szocdemekből, akiknek 1948-ban szűnt meg a párttagságuk. Szimbólumértékűnek szántuk ezt a gesztust. A 48 előtti párttagok egyébként az SZDP november elején

kezdődő országos kongresszusán is díszvendégként jogosultak résztvenni.

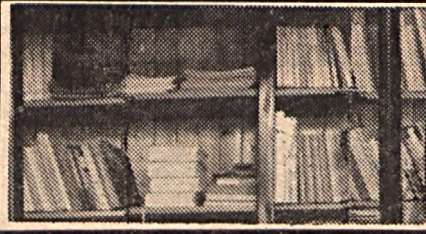
— *Van-e a megyei SZDP-szervezetnek saját, megyei programja?*

— Elsősorban rétegszervezeteink — mert létrejött már ifjúsági és nő-szervezetünk is — rendelkeznek konkrétan is körvonalazott elképzelésekkel, tervzetekkel, de ezeket sem neveznénk még programnak. De mi egyébként sem a megét tartjuk a politikázás fő színterének. Alapszervezeteinket ösztönözzük arra, hogy keressék meg a helyben fontos problémákat, s azok megoldására készítsenek konkrét helyi programokat.

— *Napirendjükön szerepelt a megyei koordinációs iroda vezetőségének megválasztása, végül azonban megmaradt a négyfős ideiglenes ügyvivői testület. Miért nem vállalták a végleges vezetőség létrehozását? Talán a kongresszus állásfoglalására várnak?*

— Semmiféle túlóratosság, központi döntésre várás nem motiválta elhatározásunkat. Egyszerűen arról van szó, hogy tagságunk még mindig napról napra gyarapodik, szervezetünk nem kiforrott eléggé ahhoz, hogy ilyen döntést meghozzunk. Jellemző a helyzetünkre, hogy az országos választmányba négy tagot jelölhetünk, de most még csak kettőnek a személyében egyeztünk meg. Abban bízunk, hogy a kongresszus három napjának tömény politikázása felszínre hoz küldötteink soraiból rátermett vezetőket is.

L. Gy. G.

KÖNYVESPOLC

Az alma mater óvó keze

Különleges vállalkozásba fogott a kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola: az ott végzett fiatal költők, írók és grafikusok szárnybontására nyújt lehetőséget most megjelentetett, Utó-irat című antológiai kötetében.

Eltérő pályájú, eltérő életű író „emberek” jelentkezése ez a kötet. Ebből fakad sokszínűsége, hangulati gazdagsága. Acsádi Rozália népballadái ihletésű vallomásos verse a szeretet hiányától megfulladó ember képét idézi.

Bayer Béla finom művű enteriőrjeiben a falu, a kisváros hangulatát nyújtja át az olvasónak a mai költészetünkben szokatlan sodró-áramló ritmusú

versszakokba szedve, egy-egy sorba sűrítve egész (tragédiáktól terhelt) életsorsokat. Püspök Lívia narancsárga dal című versében az atomháború egy új jelentésrétegét bontja ki: az elpusztuló családi otthonokban már a szeretet sem tud megtartani, mert a „csókok is gyutacsok”, a szavak, az emberek, az érzések szétmállanak az apokaliptikus változásban. A szeretet féltése, az élet féltése a közös valamennyi fiatal szerző gondolatvilágában. A kiüresedő, értékek nélküli társadalomban az ember, a költő nem találja, nem találhatja meg helyét.

Ezt az életérzést fogalmazza meg Bekes József is Látogatás című kispró-

zájában. Bekes fanyar önvallomása szerint „kötet helyett eddig egy Trabant Combi személygépkocsit tud felmutatni”. Prózája különleges: verspróza. A mondatok — verssorok, sajátos belső lüktetéssel, pulzással. Különleges, mint ahogy a Látogató hőse is különleges helyzetű lény: „Lépkedtünk a kisváros porában s ő a festőről kérdezett. Arról, hogy mennyire híres, mennyire géniuszember, mit keres még mindig itt? — A folyó halát megölné a tenger! — feleltem neki.” Létezhet művészet a kisvárosban is. Lehet ez is értékes, sőt értékesebb is, mint az iparosodott nagyvárosé, vallja

a szerző, aki maga is kisvárosi művész.

Leskó László prózája kevésbé „költői”, ám történéseiben megjeleníti történelmünk egy-egy „helyi” viharát. Felvillan a háború utáni németek kitelepítésének minden keserve. Két barátnő történetébe ágyazva bemutatja: miként érvényesülhet a tehetség ellenében vidéken — talán még ma is — szocialista összeköttetés.

A kötetet nem csak díszíti, vele tartalmi-funkcionális összhangban élnek Vizi Tihamér és Ungvári Judit grafikái. A talán legsikerültebb alkotás a Sámándob. A világot megváltó-elvárásoló sámán karcsú, megfoghatatlan alakja erőt és hitet sugároz: a fiatalság képes a változásra.

A főiskola igazi alma mater. Nem csak nevel, neveltjein később is rajta tartja a szemét. Így született meg ez a kötet, melyet — a kiadó tervei szerint — újabban is fognak követni, ahogy újabb és újabb tehetséges korosztályok hagyják el „felnőve” a főiskolát.

— csik —

Absolon a gépelt papírt szuggerálja s félhangosan idézi maga elé a nevek: Szombathely, Békéscsaba, Eger, Salgótarján, Gödöllő, Budapest, Szekszárd, Győr, Zalaegerszeg. Előtte máris térkép e táj; honnan hová lehet a legrövidebb időn belül eljutni, kinek van kocsija, ki kit vihet; kit kivel lehet; utaztatni, zsúriztatni, párosítani; ő maga kivel. Aztán az időpontok. Igen. Egy hétvégére lehetőleg két aláírnivaló is essék. Felpislant a papírokból, Salamonra villant, a nyugdíj felé bandukoló joviális potentára, a vele szemben ülő atyameszterre, aki magát elfektetve a fotelban, szemét mélézva a plafonra irányítja.

Absolon követi tekintete térbe rajzolt vonalának irányát, s felfedezi, hogy az egy beázás okozta sárgás elszíneződésnél állapodik meg. Csak nem az ifjúság szertelen pazarlásának szimbólumát látja az öreg, amikor még a legyet is és röptében... de nem tartja illendőnek, hogy befejezze a mondatot. Inkább folytatja küzdelmét a kimutatásokkal.

— A kutya is a dombra szarik — szólal meg váratlanul Salamon, roppogtatva a plebejus aromájú közmondást.

Hogy mi juttathatta eszébe évszázadok tapasztalatainak e plasztikus, nyelvi sűrítmenyét, aligha volna kinyomozható, őt magát is meglepte, miután az elmúlt évtizedekben gyakrabban hitelesítette mondandóját La Rochfoucaude s a többi francia gondolkodó maximáival, mint népi közmondásokkal. A szülői ház a közönséges beszédet egyébként is száműzetésre ítélte, később pedig a művész-

berkekben; ott semmi paraszti!; veszélys helyzetbe került, aki rásütötte magára a bélyeget, netán kivagyiságból, hogy narodnyik. Igen, egyszer, valamikor a játszótéren: kutyus guggol a homokdomb tetején, akkor mondta a Nyiri Gábor nagypapája. Hát megvan! Ez a Nyiri, ez lökte mindig a közmondásokat, hogy: A büdöset ha piszkálják, csak büdösebb lesz; Széllle szemben nem lehet hgyozni; Egy fosos tehén bepiszkolja az egész csordát; Varjú, varjúnak nem ássa ki a szemét; Ha a kicsi nagyot akar, kicsit se kap. Hát persze, hogy ő mondta s milyen dühösen és milyen

magam módján értelmezem a közmondásokat.

— Raknál? Mennyit?

— 1610 tisztán, 20 százalék levonás. A pénz központi. Leutalom. Ott fizetnek, helyben — és kipingált egy rubrikát — Szombathely, Győr megfelel?

Salamon most belekapaszkodik gyermeklófarknyi hajtincsébe és azt gyűrűként tekeri a mutatoujjára. S míg ezzel foglalatatoskodik, elégedetten konstatálja, hogy a dombot ez idő szerint még nem fújta ki alóla semmiféle szél.

Rakás

lázongva; szegény Nyiri barátom ahogy bökte, köpte, acsarogta a szavakat, és a hátrányos helyzetről és az egyenlőtlen esélyekről szónokolt, amelyeket majd a szocializmus old fel azzal, hogy mindenki alá egyforma nagyságú dombot rak... és hogy perlekedett a bibliai példabeszéddel: miszerint akinek van, annak adatik stb., stb. Ifjúság, bolondság!

— Ráérsz a hétvégén? — sandít ki a papírjaiból Absolon — raknék a dombodra egy keveset, ha szabad a

a dombon

— És kivel mennék? — noha tudta a választ, a kérdésnek illett elhangzania.

— Hát akit választasz, nagyra becsült főnök úr. Egy elnök ennyi joggal csak rendelkezik, nemde? És aprócska szemé sarkában szikrácska sunnyogott. A bizalmaskodásé, vagy a pimaszkodásé? Salamon mindazonáltal nem óhajtotta észrevenni.

— Megy a tragacsod? — kérdez vissza.

— Ha te ülsz benne mesterem, szárnyakat kap. Már nem is autód, hanem Pegazus.

— A napok száma?

— Kettő. És kétszer 1600, természetesen.

— Absolonkám, akkor csapjad a lovakat, hadd haladjunk elébb. Salamon letekeri a hajtincsét mutatoujjáról, magát elfektetve a fotelban és szemét mélézva a plafonra irányítja és dicsérrőn illeti azokat az ösöket, akik a jelenkorra hagyományozták a már említett plebejus aromájú közmondást, az évszázados tapasztalat plasztikus esszenciáját, hogy ezzel is segítsék a sejtést bizonyossá fokozni, megajándékozván a jeles utódokat azzal a magabiztos tudattal, hogy olyan életelvet követnek, melyet az elődök közmondásban deklaráltak; hogy tudniillik a dombot rakni kell, mint Kóműves Kelemennek a várat, hogy minél magasabb legyen, mert csak arra kucorodik fel az a közmondásbeli kutya is.

— Kerekítsd csak magad elé a közmondásokat, öreg guru — mondta pimaszkán és hang nélkül Absolon —, hány évéd van még? Egy-kettő-három?

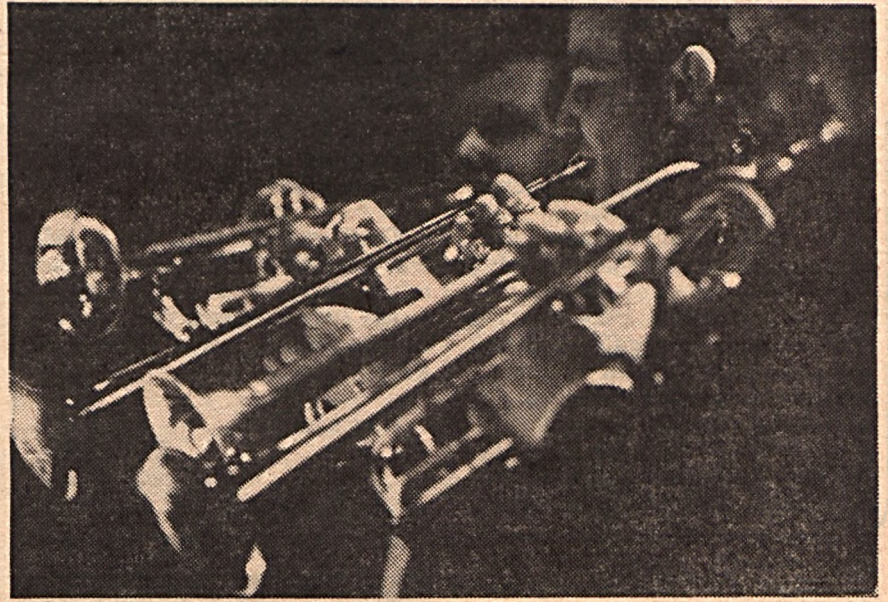
Utána úgyis újabbakat kell kitárlnod, funkció nélküli helyzettedhez illőt, azt például; hogy a szegényt az ág is húzza; ahol nincs, ott ne keress, meg azt, hogy Hol kerek, hol talp. Bizony!

Debreczeni Tibor

Szűcs László:
a titkos magány társaság
1. rigó-gyötrelme
 no és a fák
 az örökös
 együttátható ikszbénultság
 ipszilónláz zégyőzelem
 ünnepe lesz majd a kiegyezés
 és együttáthatás retorikája
 ostitódunk a nagy berlini
 sejtálat mögött
 daganatos idomok
 bezárt háromszögek és egyszögek
 igen az erdő
 az identitás-arcvonal
 az erdő
 a félarcú fészekrakásnyi idő
 az erdő
 a kizsuppolt felszíni réteg
 az erdő a víz
 a schonnan sem eredő
 a felhő
 az erdő
 a madár
 a fák

A zene varázsa

Kapfinger András
 felvételei

Vallás, egyház, társadalom

Becslések szerint a lakosság hatvan százaléka vallásos. Ezért a szegedi *Déli Napló* egy idő óta külön rovatot állít össze a vallási témákból, illetve az egyházzal kapcsolatos hírekből; de más lapokban is gyakran olvashatunk ezekről a kérdésekről.

Nem kell egyházi törvény

A *Déli Napló* 15. számában ezzel a címmel jelent meg dr. Csala Dezső vitacikke. Ebből idézünk két részletet: „Az egyházaknak sem formai, sem tartalmi szempontból nincsen szükségük közöttük és a kormány között (vagy az állammal szemben) valamiféle érdekképviseleti szervezetre, mivel az egyes egyházaknak az állammal való kapcsolataik egyfelől nem folyamatosak, hanem esetiek, másfelől különféle igényeik egymástól függetlenül és különböző időpontokban jelentkeznek. (...) Én ugyan református vagyok, mégis a főkegyúri jogoknak egyes egyházakkal szembeni gyakorlását teljesen megalapozatlannak tartom. Teljességgel elképzelhetetlen, hogy Istennek igazságát, békességét, kegyelmét és szeretetét hirdető egyházak bármelyike olyan főpapot nevezzen ki, vagy válasszon, aki az ország és az egész nép jogait és alapvető érdekeit ne venné kellőképpen figyelembe. Ott legfeljebb olyan politikai kurzusról lehet majd szó, amely gátlástalanul szembefordul az alapvető moralitással, durva és embergyűlölő stb.”

„Értsék meg végre az illetékes állami emberek: az egyház tevékenységét csak önmaga szabályozhatja. Ebben egyetlen állam sem illetékes. Ezt az egyháznak a jogrendszerrel való független létezése indokolja. Egyházi törvényre semmi szükség. Teljesen elegendő, ha az alkotmány garanciákkal alátámasztva kimondja a vallás- és lelkiismereti szabadságot, és pedig azt,

amelyet Bethlen Gábor megvalósított.”

Gazdagabb egyházat?

A *Somogyország* 30. számában jelent meg az az interjú, amelyet dr. Szendi József veszprémi püspökkel készített Luthár Péter. A beszélgetés apropója a hitoktatás volt, de szóba kerültek más témák is: „Szó volt az anyagi gyarapodás vágyáról. Az említetteknek némiképp ellentmond, hogy egy gazdagabb egyház hatékonyabb lehetne. Nem kellene-e visszakapniuk az államosított egyházi vagyont, például a kaposvári zárdát?” — kérdezte az újságíró. A püspök válasza: „Ha most hirtelen mindent visszakapnánk, nem tudnánk mit kezdeni vele. Valaha az egyház vagyona célvagyon volt. Az egyházi gazdaságok nyeresége szolgált az egyházi kiadásokat, a templomok fenntartását, a kórházak, szeretetotthonok, az egyházi iskolák működését. Én azt hiszem, hogy nem az ezer holdaktól, hanem a hívek ezreitől kell gyarapodnunk. Szükséges volna viszont, hogy mivel híveink jelentős adománya már egyszer adózott jövedelemből származik, valamint a köz hasznát szolgáló dolgokat cselekszünk, másféle elbírálást kapjunk, mint egy átlagos közület, kezeljék az egyházat adózási és egyéb szempontból szociális intézményként. (...) Az NSZK-ban például sok állami intézmény szolgálja a szegényeket, a betegeket. Ezek közül soknak az egyház a kezelője, a működtetője, mert a tulajdonos, az állam tudja, hogy így a pénze jó kezében van, nem herdálják el, nem fordítják személyes haszonszerzés céljára, hanem szeretetteljes szolgálatra” — mondotta dr. Szendi József püspök a kaposvári hetilap munkatársának.

Egy püspök a fundamentalistákról

„Kik nálunk a fundamentalisták és mit akarnak?” — teszi föl a kérdést

Cserháti József pécsi püspök, akinek cikke a pécsi *Helyzet* 25. számában olvasható. Íme, a válasz: „Ugyanazok és ugyanazt akarják, mint mindenütt, a világnak mind a négy sarkában. Van nekünk köztük megrögzötten meggyőződéses, vallásos emberek, túlzó rövidlátással megvert politikusok és fanatikus népjavitók, akik azt vallják, hogy az új, ami jön vagy jöhetne, nem lehet jobb, sőt talán rosszabb, mint a régi volt”. Cserháti püspök nevekkkel is szolgál, főleg a politika világából. Ami az egyházi fundamentalizmust illeti, azzal kapcsolatban igen érdekes dolgokat ír: „Az egyház szemével nézve a fundamentalizmus tarthatatlan szemléleti mód és magatartás. Fundamentalizmusról akkor beszélünk, ha érvek helyébe egyszerűen a formális tekintélyt helyezzük, és az illetékesre vagy a hagyományokra való hivatkozással új érveket, ismereteket és fejlődési folyamatokat nem fogadunk el.”

„Minden fanatikus és szélsőséges vallásos magatartás alapján véve fundamentalista természetű. Szó szerint egyházi apartheid-ről lehet szó. Az utolsó évek egyik tapasztalata sajnós az volt, hogy az egész világon a vallások és a nagy kulturális közösségi törekvések olyan embereknek is tudnak szállást adni, akik intoleránsak, akik nem akarják elviselni, hogy mások is vannak a világon, és azt hiszik, ezeket ki kell kerülni, mert tévedésben vannak. Nemcsak egyének csinálják a megkülönböztetést, hanem az egész közösségek” — írja Cserháti József *Harmóniát és igazságot!* című cikkében.

Regnum Hungarorum

Két katolikus püspök gondolatai után egy protestáns lelkészé a szó. A debreceni *Úton* 30. számban jelent meg *Mit vár egy református lelkész a*

pápalátogatástól? című cikke. Németh Géza írását idézzük most, az öt pont közül kettőt: „2. Azt, hogy nem viselkedik úgy, mintha Magyarország Lengyelország lenne. A protestánsokat, a viszonylag nagyszámú zsidóságot és vallástalan honfitársainkat zavarják az olyan kifejezések, hogy Magyarország Regnum Marianum. Mi azt véljük, hogy Magyarország Regnum Hungarorum — tehát a magyarok országa, ahol különböző vallású és világnézetű népeknek kell a demokratikus egyenlőség és tolerancia szellemében élni.

Negyven éve küzdünk az ellen, hogy az orosz cár szolgálja legyünk, de nem szabad elfelejteni, hogy az előző századokban őseink hasonlóképpen küzdtek Bécs és Róma nyílt vagy titkos manipulációi ellen.”

„4. Azt, hogy a pápa még látogatása előtt tegye jóvá, amit a vatikáni bíborosok az elmúlt évtizedekben vétettek Mindszenty József és Bulányi György ellen azzal, hogy erkölcsstelen kompromisszumot kötöttek az Állami Egyházügyi Hivatallal. Casaroli bíboros kompromisszumos politikája valójában a hitvalló katolikusok elárulása volt. Mindszenty nem akart Nyugatra menni, a Vatikán kényszerítette rá. Bulányi Györgyöt a szolgálatmegtagadás lelkiismereti parancsa miatt üldözte Miklós Imre, az AEH elnöke. Szégyenletesnek tartjuk, hogy Casaroli nyilvánvaló politikai nyomásra eretneknek nyilvánította azt a Bulányi Györgyöt, aki minden katolikus pap példaképe lehetne. A vatikáni hivatalok respektálják az egyházi érdekeket feladó békepapokat, de elárulták az egyház igaz hitvallóit. A pápától azt várjuk, mint minden paptól és becsületes embertől: az erkölcsi értékeket sohase bocsássa az egyház vélt érdekeiért áruba.”

E lapszemle összeállítója — aki a „vallástalan honfitársak” közé sorolja magát — sajnálja, hogy nem föladata sem az értelmezés, sem a vitakozás. A figyelem fölkeltése viszont igen — és ez talán sikerült is.

(t. f.)

Nyílt levél a miniszterelnöknek

A nyugdíjasok is kérnek!

Tisztelt Miniszterelnök úr! Az Országgyűlés szeptemberi ülészakán 1989. szeptember 26-án javaslatot terjesztett elő az országgyűlésnek, hogy vitassák meg az alacsony összegű nyugdíjjal rendelkezők egyszeri támogatásának az 1989. évi lehetőségét, azzal, hogy az adott összeg 1989. év decemberében kifizetésre kerüljön és azt a nyugdíjasok még az ünnepek előtt megkapják.

Az előbbieket figyelembevételével javaslom a Miniszterelnök úrnak és a kormánynak, illetve az Országgyűlésnek, hogy az 1989. évben a 9000 forint alatti nyugdíjak összegeit egyszeri, 6000 forinttal egyösszegben szíveskedjenek kiegészíteni. Oly módon, hogy az adott összegek 1989. év december hó 12-ig kifizetésre kerüljenek. A magasabb fogyasztói ár-emelkedések miatt fontosnak tartom,

hogy az infláció halmozott hatása elensúlyozására, az érintett alacsony nyugdíjasok ellátását — 9000 forint alatti nyugdíjaknál — 1990. január elsejétől kezdődően emeljék meg a most kifizetendő összegek egy hónapra eső részével. A megemelt összegek ötszáz forint/hó-nál ne legyenek alacsonyabbak, mivel akkor nem segítenek érdemben a nyugdíjasoknak.

Tisztelettel kérem a Miniszterelnök urat és a kormány illetékes minisztereit, hogy a javaslatomat az Országgyűlés 1989. évi októberi ülészakán előterjeszteni és javasolni szíveskedjenek.

Tisztelettel:

Kiss Balázs,
Budapest, XI. ker.
Szakasits Árpád út 32/c. III. em. 22.

Közeledik a tél. Ennek a legbiztosabb jele a mi éghajlati övünkben a kopaszodó faágakon kívül, hogy a lapokban megjelennek a télelőre felkészülésről tudósító írások. De nézzünk szembe egyszer a hó- és hideghárítás gondjainak számbavételén túl igaz-e, hogy fölkelésültünk a télelőre? Igaz-e, hogy előrelátásunknak elegendő a TÚZEP-telepek fűtőanyag-kínálatára, a hómunkásokat kereső plakátokat gyártó nyomdák kapacitására, a s a hőkötő gépek motorjainak próbajáratására kiterjednie? S hogy mi lesz a hajléktalanokkal, a roskatag viskóikban egyedül vánszorgókkal, a fűtőanyagot vásárolni vagy azzal csak önmagukat fölmelegíteni nem tudókkal — erre vajon ki gondol?

Ugy tűnik, mint évtizedek óta, felkészülésünk a télelőre ezúttal sem volt alapos. Különösen azokon a területeken, ahol feladataink nem időszakosak. Még mindig az áru- és szolgáltatási oldalról véljük elvégezhetőnek és elvégzettnek a zimankósabb és általában a ridegebb időkre való felkészülést. Miközben egyre-másra közismertté válik, hogy milliók élnek olyan körülmények között, amelyek különleges, a leggyakrabban személyes odafigyelést és gondoskodást kívánának.

A hivatalosságok persze — és főleg vidéken — nehezen veszik észre a súlyos terheket cipelő embereket. Azt meg szinte egyáltalán nem, hogy ők ennek a rendszernek a terhet cipelik. Nehéz a hivatalosok íróasztalai mögött rálátni ezekre az emberekre egyrészt azért, mert vidéken korlátozott a hivatalosság, hiszen százával vannak olyan településeink, amelyekben jó ideje nem működik semmiféle állami hivatal. Legföljebb valami, időnként — szinte lóhátról vagy hintóról — szemlélt tartó csökevénye annak. Másrészt bármilyen jól működnek is valahol a tanács, olyan kevés a valóságos lehetősége a szükséghelyzetben lévőknél segíteni, hogy csak akkor „nyugodt” a hivatalnok lelkiismerete, ha minél kevesebb „esetel” ismer meg, s a rendelkezésére álló pénzt e kevesek helyzetének javítására hatékonyabban fordíthatja. Ha egyébként nem volna, hát ettől lesz csöklátó. Az aprófalvak sanyarú sorsú lakóinak a helyzete így nemcsak egyéni szegénységükből

Közelít a tél...

ered, hanem a helyi igazgatás és infrastruktúra hiánya mérhetetlenül megnöveli azt.

Vagyis nem igaz, hogy a szűkös és a nyomorúság csak a társadalom egy elszigetelt, alsóbb rétegét érinti, szegény jtt már meglehetősen az eklézsia is. És nagyon is jól látható, hogy ebből következik — a bajokat súlyosbítva — az, hogy olyan elosztási szempontokat kénytelen kitalálni a hivatal, ami sok mindenre tekintettel van, de leginkább az ő anyagi helyzetére és bürokratikus szociálpolitikai értékrendjére, s legkevésbé a szociális szükséghelyzetben lévők kiszolgáltatottságára. A jog is csupán tendenciaszerűen érvényesülhet ilyen helyzetben, és a szociális jogok hatósági, garanciális érvényesítéséről mindez nagyon is elmondható. Nálunk kialakult valamikor az ötvenes években és bizonyos területeken máig létező egy olyan „szociális gondoskodás”, amely nyomonzeti elemekkel kezd és ítéleti elemekkel zárja a páciensekkel kapcsolatos „ügyködését”. És semmi más nem ad nekik, mint rendreutasítja és megdorgálja őket. Előbb lesz így valaki önhibás, mint a piacon önállóan kielégíteni nem tudott szükségletével társadalmi tagságánál fogva „ellátásra jogosult”.

A korlátozott állam csak korlátozott tud lenni polgáraival szemben is. Akár úgy, hogy saját korlátozottságával a védekezésre képtelenekeket sújtja. Nagyon is nyilvánvaló, szinte bevett esz-köz ma már, hogy nemcsak a gazdasági teljesítmények növelésével — növelésével — próbál saját terhein könnyíteni az állam, hanem e terhek

Vajon milyennek lát bennünket?
Kapfinger András felvétele

egyénekre, ellenállni nem tudó csoportokra történő áthárításával is. Az új terhek pedig a legtöbbször azokat társítják még mélyebbre, akik már eddig is a súlyok nehezét viselték.

A szociális bajok ahogyan nem egy okból erednek, úgy következményeik is szerteágazóak, a társadalom egészére kisugárzóak. Nemcsak önmagában veszélyes a szegénység, a nyomor, a leszakadás, hanem a társadalom egészére tett kihatásaiban is. A politikai pluralizálódásban sem tehet mást az esetek tömege, mint radikalizálódik és elérheti azt az állapotot, amikor már „nem kér, de vesz, ragad.” A legnyilvánvalóbb, hogy a szegények, a nehézsorsúak sohase voltak és soha nem is lesznek — és persze most sincsenek — igazán a fennálló rendszer partján. Mindig közülük kerülnek ki azok, akik — az ismert formulával mondván — „már csak láncukat veszthetik.”

Nem kizárólag a bajban lévő személyeken vagy rétegeken segít tehát az a társadalom, amelyik megátalja az ilyen helyzetek kialakulását és tömegessé válását, ill. amelyik megtalálja a bajba jutottak helyzetének enyhítését jelentő megoldásokat —, hanem önmagát védi és önmagát építi.

Az ember látva a kisebb és nagyobb városokban kis motyójukkal ezekben a hetekben vackolódo, az eddig „belakottnál” melegebb odú után kutatókat, s a falvakban görnyedten rőzsét és megszáradt növényi szárazakat szalázókat, legszívesebben kiordítaná magát. Aztán persze megpróbál tenni valamit s emellett legalább szükségesszállások, menedékhelyek, átmeneti lakások, valamiféle emberhez közeli szintű otthonok létesítésére. Mert évekig szörnyülködve hallgattuk a rádióban, ha mondjuk egy testvérien közeli országban egy ember halálra fagyott. Míg nem tucat szám lelték a hó alatt s a hidegben minálunk is a halálukat.

Ugye nem az lesz a megoldás, hogy a tájékoztatás elhallgatja az esetleg előforduló ilyen eseteket? Ugye nem szoktuk meg még az emberek megfagyásáról szóló téli híreket...?

Balipap Ferenc

Dió és krizantém

Mindkettővel gyermekkoromban ismerkedtem meg, és szerettem ezeket. A diót főleg ősszel, amikor már felrepedt a termés burka és kezdett a fáról potyogni. A cimborákkal gyakorta szedegettük a fa alól, törtük fel és eszegettük jó étvágyal mint finom csemegét.

Szüleim gyakorta bíztak meg azzal, hogy szedjem össze a lepotyogott diót, sőt édesapám még a hosszú dióverő póznát is a diófának támasztotta, hogy néha azzal verjem meg a diófa ágát, hadd potyogjon a már megérett dió. Szívesen szedtem össze és terítettem ki egy ruhára az udvaron, hogy annak megszáradása után felkerüljön a padlásra. Bizony szedés közben fel-feltörtem néhányat és elfogyasztottam. Nekem mindenkor szép, jó és emlékezetes volt — ma is az — az ősz a maga szokásainak, terméseivel.

De szeretem az ősz — különösen így október végén —, amikor kinyílt a krizantém, s csodálatos szépségeivel gyönyörködteti a virágot kedvelőket. Földi alatt őrzik és védik, vigyázzák ezeket a virágokat, nehogy esetleges fagyos napok tönkretegyék. Hiszen halottak napján elsősorban ezekkel díszítik fel a sírokat és gyertyagyújtás mellett mondanak fohászt elhunyt szeretteikért.

Már gyermekkoromban megismertem a krizantém — igaz, hogy akkor még nem voltak ilyen hatalmasok és nagyok —, de akkor is ezek növekedtek a kiskertekben és egy-egy csokorral vittük ki a temetőbe. Nem volt hivalkodó és hivalkodás, de nagyobb volt a tisztelet az elhunyt hozzátartozó iránt. Nagymamám és szüleim ilyenkor a temetőbe sötét ruhában mentek és ilyenben vettek részt egy-egy temetés alkalmával.

Hazánkban sötét, illetve fekete a gyász színe, még korábban — 60-80 esztendővel ezelőtt — az Ormánságban és Belső-Somogy néhány községében fehér színű ruhában gyászoltak, főleg az idősebb asszonyok.

Talán érthető, hogy mint gyermek, szerettem az ősz a dióért és még ma is kedvelem a krizantém, mert ezt viszem szüleim sírjára, kik immár negyedszázada pihennek a temetőben és alusszák örök álmukat. Mert szereteteink addig élnek, addig köztünk vannak, míg emlékezünk rájuk.

Kiss József

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Eco-mix. Gazdasági magazin.
8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00:
Napközben. 11.05: Népdalkörök és citera-
zenekarok. 11.37: Szép remények. 12.45:
Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok déli-
dében. 14.05: Illyés Gyula három verse.
14.23: Filmzene. 14.55: Édes anyanyel-
tünk. 15.00: Zengjen a muzsika. 15.30:
Opera-belépő. 16.00: Tizenhat óra. 16.15:
Éneklő Ifjúság. 16.25: Kenguru. 17.00:
Védetelenül? Középhullámon: 17.30: Be-
szélgessünk zenéről. 18.05: Láttuk, hallot-
tuk, olvastuk. 18.30: Esti Magazin.
Az URH sávon: 17.30—19.15: Közvetítés
Magyarország—Görögország válogatott
labdarúgó-mérkőzésről. 19.15: Sportvilág.
19.30: Hol volt, hol nem volt... 19.40: Far-
kas Ferenc: Kőműves Kelemen balladája.
19.50: Gong. 20.00: (A külpolitikai rovat
műsora). 20.30: Brahms magyar táncából.
20.37: Magyar Színház a két világháború
között. 22.00: Hírvilág. 22.30: (A belpoliti-
kai rovat műsora). 22.40: Vallások világhí-
radója. 23.10: A dzsessz világa.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Világos
nyit, d2-ről d4-re lép és énekel. 10.00: (A
belpolitikai rovat műsora). 10.05: „Haj-
szálgyökök”. 10.20: Slágerrel slágerre.
11.05: Családi tükör. 11.35: Rólunk van
szóló. 11.40: Mi van a patakban? 12.10: Nő-
ta-archívum. 13.05: A tegnap slágereiből.
14.00: Hozott anyagból... avagy így rádió-
zunk mi. 15.05: Pop-Labor. 16.00: Tartós-
hullám. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik
sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Ga-
rázs. 19.35: Egy hajóban. 20.05: Album-
ajánlat. 21.05: Közkívánatra! 22.19: Rá-
diószínház. 23.10: Sporthíradó. 23.20—
0.14: Klasszikus operettekől.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Magyar művészek operafelvétele-
iből. 9.55: Manuel Barrueco gitározik.
10.30: A magyar nyelv századai. 10.45:
Zenekari muzsika. 12.05: Rigoletto. 13.00:
Rádiószínház. 13.57: Schumann-kórusok.
14.20: Salzburgi Mozart Hét 1989. 15.30:
„A senkinek 6 volt mindene csupán”.
16.05: Cilea: Adriana Lecouvreur. 17.21:
Goldmark: Szvit hegedűre és zongorára.
17.52: Zenetörténeti értéktár. 18.30: A Ma-
gyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi
műsora Szegedről. 19.05: Törd a fejed!
19.20: Bioszféra expedíció. 19.35: Buda-
pesti Zenei Hetek. közben: Kb. 20.20: Mi
lesz veled Barlangszínház? Kb. 21.40:
Operarészletek. 22.00: Fűvös Fórum.
22.30: Vivaldi: Hat hegedűverseny Op.12.
23.38: Soproni József: Jegyzetlapok.

TV1

9.00: Képzés. 9.05: Tévétorna nyug-
díjasoknak. 9.10: Zeneturmix. NDK zenés
film. 9.40: Zoom. Your English magazin.
10.10: Stúdió '89. 10.55: Képzés. 16.45:
Hírek. 16.50: Déli Videóújság. 17.00:
Správy — Hírek szlovák nyelven. 17.05:
Telesport. 17.15: Beűreklám. 17.20: Ma-
gyarország—Görögország válogatott lab-
darúgó-mérkőzés. Szünetben: Reklám.
19.15: Esti mese. 19.30: Híradó. 20.00:
Reklám. 20.05: Budapesti Művészeti He-
tek. Kulin Ferenc: Kölcsey. Vitadráma hat
tételben. 21.05: Reklám. 21.10: Új világ.
21.25: Igor Sztravinszkij: Oedipus király.
Holland film. 22.50: Híradó 3.

TV2

Endrei Judittal és Dombóvári Gáborral
17.00: Képzés. 17.15: TV2. Benne:
Reklám — Riportok — Időjárás — Zene.
17.45: Mozaik. Telefonos játék. 18.25:
Gyerekeknek! 18.45: TV2. 19.00: Az idő
és a szél. Brazil tévéfilmsorozat. 19.51:
TV2. Benne: Bűvésziparadé. Amerikai
film. 20.40: „Ki viszi át a szerelmet?”
21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Nap-
zárta. 22.15: Egyetlen tanú. Francia tévé-
film. Kb. 23.45: TV2.

RTL PLUS

6.00: Halló Európa — Jó reggel Német-
ország! 9.10: A Springfieldek története.
10.05: Játékshow. 10.35: Telebutik. 11.00:
Baretta. 11.45: Ragazzi. 12.30: Komolyze-
ne délidőben. 13.00: A mai nap műsora.
13.05: Kaliforniai klán. 14.15: Knight Ri-
der. 15.00: Színészkedések. Csehszlovák
filmsorozat. 15.45: Üzleti hírek. 15.55: A
Springfieldek története. Családsorozat.
16.50: Gazdagok és székely. 17.15: Játék-
show. 18.00: New York órangya. Krimi-
sorozat. 18.45: Híradó. 19.10: Karlchen.
19.12: Időjárás-jelentés. 19.20: Az U.S.S.
Georgetown repülőgéphordozó. Akció-
filmsorozat. 20.15: Forró computerszere-
lem. Amerikai—angol film. 21.55: Sztár-
ügyvédek, trükkök, perek. Filmsorozat.
22.50: Hírek. 23.00: A hét. Talkshow. 0.05:
Bergerac. Krimisorozat. 0.55: Esti mese
felnőtteknek. 1.00: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés.
7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás.
7.39: Üzleti hírek. 7.58: Időjárás-jelentés.
8.00: Egyveleg. Könnyűzenei koncertek,
klípek. 15.00: Európai kitekintő. Konti-
nensünk érdekességei. 15.30: The Global
Chart Show. Slágerlista-körkép. 16.30:
Hullámhosszon. Élő telefonos műsor.
18.30: Transmission. Fiatal zenei tehetsé-
gek bemutatása. 19.30: Időjárás. A tavalyi
év sorozataiból. 20.00: Európai nézőpont-
ból. Benne: Európai üzleti hírek. Euro-
magazin. A ma világa. Nemzetközi hírm-
agazin. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Eu-
rópai nézőpontból. 0.10: Hírek, időjárás.
0.20: Egyveleg. 1.20: Időjárás. A tavalyi
sorozatokból. 1.50: Egyveleg. 2.00: Mű-
sorzárás.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: A világ végén. Ma:
A Távok-Kelet hagyományos képe. 17.10:
Esély a daloknak. Pascal Sevran varietéje.
17.30: Konyhatütkök. Michel Oliver re-
ceptjei. 18.00: Számok és betűk. Játékos
vetélkedő. 18.20: Pihenőidő. 19.00: Hegy-
mászók magazinja. 19.30: Hírek, időjárás.
19.40: Csillag papíros. 20.00: Ellenállá-
sok. Bernard Langlois riportműsora.
21.30: Turistautak. 22.00: Tv-híradó.
22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Szent este.
Varieté. 23.55: Ex libris. Irodalmi maga-
zin. 0.55: Műsorzárás.

SATI

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hí-
rek. Időjárás. 8.35: Közkórház. Családsor-
ozat. 9.20: Szabadidős ötletek. 9.30: Mű-
sorelőzetes. 9.35: Szomszédok. Családsor-
ozat. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévé-
bolt. 10.30: A hetedik éjszaka. Western.
12.15: Autós ötletek. Horoszkóp. 14.40:
Közkórház. Családsorozat. 17.35: Piaci öt-
letek. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Az En-
terprise úrhajó. Sci-fi sorozat. 18.45: Hír-

adó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Fantá-
ziasziget. Fantáziasorozat. 20.25: Időjárás.
20.30: Spenser. Krimisorozat. 21.25: Hí-
rek. 21.30: Bismarck utolsó útja. Angol há-
borús film. 23.10: Hírek. Sport. Időjárás.
23.20: Vigyázat, magasfeszültség! Krimi-
sorozat. 0.30: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15:
TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Pipi, a
Hosszú Harisnya. 9.00: Iskolatelevízió
műsora. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismer-
tetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék!
15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek.
15.15: Éjszakai műsor — ism. 16.30: Ma-
gyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: So-
rozzat gyermekeknek. 18.05: Számok és be-
tűk. 18.25: Dokumentumműsor. 19.10:
Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló
II. 19.53: A mai sport. 20.00: Mozgatható
képek. 21.35: TV-napló III. 22.55: Éjszaka-
i műsor. 21.55: Hírek. 0.00: A csütörtöki
műsor ismertetése.

2. műsor: 16.55: Műsorismertetés.
17.00: Hírek. 17.05: TV-naptár. 17.15: Is-
kolatelevízió műsora. 18.15: Zágrábi pa-
noráma. 18.30: Karlovaci, siseki, gospici,
varazdini és bjelovari körzeti program.
19.30: TV-napló. 20.00: Zenei est. 21.30:
Hírek. 21.37: Időjárás. 21.40: Scientia Yu-
goslavia. 23.10: A csütörtöki műsor is-
mertetése.

Az RTL PLUS, a Super Channel,
a TV5 és a SAT1 műsorát
részletesen közli a Telehold

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ

szerdai műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírma-
gyarázatok, műsorismertetés, napi ka-
lendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: For-
gószipad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle.
9.00: Hírek. 9.10: Autórádió.
9.40: Hobbis. 9.50: Párizsi magyar fi-
gyelő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek,
művek, események. 10.40: A technika
világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószipad.
11.45: Nemzetközi sajtószemle.
12.00: Déli harangszó. 12.10: Az élet
megy tovább. 12.40: Történelmünk út-
ja. 13.00: A Mai nap és műsorismerte-
tés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40:
Könyvismertető sorozat. 14.00: Hírek.
14.10: Emberek, művek, események.
14.40: A technika világa. 15.00: Hírek,
műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10:
Az élet megy tovább. 16.40: Rádió-
egyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgós-
zipad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle.
18.00: Hírek. 18.40: Könyvismerte-
tő-sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kom-
mentár nélkül. 19.40: Könyvszemle.
20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar
folyóiratokban. 20.50: Mérlegen.
21.00: Forgószipad. 21.45: Nemzet-
közi sajtószemle. 22.00: A Mai nap ké-
ső esti kiadása. 22.30: Autórádió.
23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nél-
kül. 23.40: Könyvszemle. 24.00: Hírek.
0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25:
Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35:
Mérlegen. 0.45: Műsorzárás.

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

...példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesítsék.

A megrendelő neve:.....

Címe: (város, kerület, utca, ltp. emelet, ajtó):.....

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,— Ft,

negyedévre: 600,— Ft,

fél évre: 1200,— Ft,

egy évre: 2400,— Ft.

mely az előfizető személyét 1989. december 31-ig feljogosítja
díjtalan lakossági apróhirdetés igénybevételére.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező
kézbesítőnek fizetem ki.

aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül
az alábbi címre adják fel:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapest: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, XIII. Lehel u. 10/a.

Kedves Kollegán!

Köszönettel megkaptam hozzám intézett megüsztelő nyílt levelét, melyre hasonlóan nyilvánosan szeretnék válaszolni.

Ma már a gyógyítás közismerten team-munka. A hatalmasra duzzadt tudást egy ember már képtelen birtokolni, ezért a magányos polihisztorok ideje elmúlt. A betegagy körül összegyűlt orvosok kicserélik véleményüket az esetről, konzultálnak, közösen állítják fel a diagnózist, beszélnek meg a szükséges terápiát.

Jelen esetünkben a beteg maga a magyar egészségügy. Súlyos, de talán még nem reménytelen állapotban van. A betegagy körül többen konzultálnak. Jelen esetben Ön is, én is és még sokan mások, kiknek leletei szintén gyűlnek a dekurzuslapon. Most az Ön is oda került, gazdagítva az elmélyült látéletek sorát.

A betegnek nagyon sok kóros tünete van. Túl sok! Ezek évek, évtizedek óta gyűlnek. Nagyon sok kezelőorvos volt, akik nagyon ritkán alkalmazták az oki terápiát. Gyógykezelésük célja csak a tünetek kezelése volt, mellyel

ziliumba és kezdődjek meg mihamarabb a színvonalas betegellátás.

Gondolom érte, miért éltam az iménti hasonlattal. A társadalom — mint hozzátartozó — nagyon várja a magyar egészségügy — mint beteg — szakszerű kórismézését és oki, radikális terápiáját.

A beteget meg kell műteni. A műtét több szervet érint. Ezért több ülésben (évek alatt) végezhető csak el. Fájdalmas lesz, hiányzik a narkózishoz elengedhetetlenül szükséges anyagi forrás. A betegnek is tudni kell, mire vállalkozik, a hozzátartozóknak is, hogy mikor számíthatnak rá részben — később remélve egészen — meggyógyulva.

A hozzátartozók és a szakma válasszon orvost, orvosokat. Ha idehaza bizonyos specialisták hiányoznak, külföldi konzulens is anyagi erejük függvényében igénybe vehető. De le-

vezetők a magyar egészségügyben. Nekik nincs mit aggódniuk. Legitimizált vezető garnitúrával könnyebb lesz az egyes szolgálatok gyógyítása is.

Mi, a Reformitkárság — ahol jelenleg a beteget központilag vizsgálják — felajánlottunk a komplex diagnózis függvényében egy időben is elnyújtott, radikális terápiás tervet. A beteg és hozzátartozói most ismerkednek ezzel. Most döbbennek rá, hogy nekik is közre kell működni a gyógyulásban, mely nem lesz fájdalommentes. Noha őszintén kívánják a gyógyulást, még hezitálnak, vágjanak-e bele? Természetesen — és helyesen! — más orvoscsoportokat is megkérdeznék. A régi doktorok is hallgatják szavukat: a betegnek táplálék kell (több pénz) és a gyógyulás garantált. Szerkezete logikusan került negyven év alatt kiépítésre, nincsenek leoperálásra váró burjánzó tumorok, nincs fertőzés, nincsenek élősködő ágensek, nincsenek elsovasztott, vagy amputált szervek, végtagok.

A beteg szívesen hallgat erre a szóra, talán így megússza a fájdalmas műtétet. Ki és mikor dönt?

Nyílt

válaszlevél

Közös betegünk érdekében

átmeneti javulást ugyan elérték, de a beteg sosem lett igazán panaszmentes, a tünetek kiújulása mindig súlyosabb állapotot eredményezett. Néha maga az orvos okozott újabb bajt, tetézve a problémákat.

Ma alapos vizsgálatot kezdtünk. Többen vagyunk a betegagy körül, különböző területekről érkezünk. Más és más szemszögből vizsgáljuk a beteget, akinek szinte minden szerve beteg. Ebben teljes az egyetértésünk. Alultáplált, gyenge, erőlen. Egyes szervei túlfejlődtek, rákosan burjánznak, mások hiányoznak: vagy elsovasztottak, vagy valamikor amputáltak őket. Az élethez szükséges oxigént, tápanyagot a rendkívül kedvezőtlen külső környezet miatt csak csökkent mértékben kapja meg. A tápanyag felszívódását ugyanakkor élősködők akadályozzák, magukat táplálva tovább gyengítik a beteget. A leromlott szervezetet fertőző ágensek — korrupció, morális válság — is pusztítják, melyek a környezetéből támadtak meg, mely alól ő sem tudta kivonni magát.

A súlyos esetet észlelve a konzultáló orvosok saját szakmájuk szabálya szerint kívánnak gyorsan segíteni. Ki több pénzt, ki új jogi háttérrel, ki új képzést, továbbképzést kíván bevezetni, esetleg a korábbi gyakorlatot csak módosítani.

A konzultálók látva a beteg súlyos állapotát, hangosan kiabálnak, követelik az általuk tanácsolt terápia minden mást megelőző bevezetését. De ki a kezelőorvos? Ki fogja össze a csapatot és ki viseli a diagnózist és a terápiáért a felelősséget?

Magam a szabad orvosválasztás alapján állva azt vallom, döntse el ezt a beteg. De ő sem független! Sokan vannak rábízva, sok a hozzátartozó, akiknek gondját ő viseli. Hagyjuk őket, beszéljük meg, kit választanak kezelőorvosnak, kit hívnak még kon-

**Dr. Fóris Gabriellának,
a Független Kisgazdapárt
budapesti titkárának**

gyen kezelőorvos, aki az egész betegért felel.

De félretéve a képszerű beszédet; konzulensi véleményében bizton állítja, hogy az irányító szervek — a központi idegrendszer — súlyosan betegek, és ez a végső diagnózis. Mint látja, én más körképeket — és nem csak tüneteket — említettem még, de egyetérték Önnel, hogy az agy, a gerincvelő is beteg és miután meghatározó szerepük van, sorrendben elsőként beavatkozást igényelnek. De ez nem lehet amputatio! Radikális beavatkozás szükséges a funkció fenntartása mellett. Nem lehet egy szakmát, egy ágazatot decapitálni, lefejezni. Bízunk inkább a betege és a hozzátartozóira, hogy milyen vezetőket fogad el. Teremtjük meg ennek szervezeti, szakmai, jogi kereteit és néhány hónapon belül hajtsuk végre.

Magam abban bízom, hogy a beteg különböző funkcióra szakosodott szervei rendelkeznek a funkcióhoz szükséges intelligenciával és kiválasztják azokat az idegsejteket, akik kiépítik kapcsolataikat és újjászervezik a szerv vagy szervrendszer működését.

Választott, képviselői vezetést a magyar egészségügybe!

Ne központilag nevezzük ki az irányítókat, pusztán a funkció betöltéséhez fogalmazzuk újra a kritériumokat. Bízunk az intézményekre, hogy kit választanak vezetőjüknek. Lesznek a vezetők közül, akik maradni fognak, mások megválnak korábbi irányítói beosztásuktól. Ön is említette, hogy ma már léteznek nagy reményre jogosító

Periculum in mora! A késedelem veszéllyel jár!

Kell több tápanyag és oxigén! De kell komplex terápia is, vallom munkatársaimmal együtt.

Magunk nem vagyunk pártérdekeknek elkötelezve, csak a betegeknek. Ön azt írja, hogy a mi programunk az MSZMP programja is lehetne. En mint egész életemben pártunkívüli orvos a bennem felhalmozott ismeretanyagra támaszkodom és a beteg érdekére vagyok tekintettel.

Számomra is a legfőbb törvény: mindenekfelett a beteg érdeke!

Csapatunkban több ellenkező póluson helyet foglaló párt tagjai is tevékenykednek. Kiválasztásuk nem párttagságuk, hanem felkészültségük alapján történt. Nemzeti programot készítettünk. Ha ezt bármelyik párt elfogadja, örülünk, mert így nagyobb egyetértéssel tudjuk a beteget kezelni. Az esetlegesen különböző, vagy az elmúlt hónapok tapasztalatai alapján mondhatom inkább csak ányalátalag különböző véleményeket kerszek vagyunk megbeszélni, megkonzultálni.

Ezért köszönöm az Ön konziliáriusi jelentkezését. Találkozunk később is, beszéljük meg betegünk állapotát és a szükséges terápiát! Önnel is, más meghívott vagy eddig az ismeretlenség miatt meg nem szólíthatott konzulenssel is!

Az idő sürget, a beteg állapota rohamosan romlik, a környezet sem kedvez neki. Orvosok vagyunk, ha tudunk, kötelességünk segíteni! Aki tud, felelősséggel kapcsolódjon be a gyógyításba!

A hozzátartozók is hálások lesznek, ha meggyógyul betegünk. Ez sem utolsó szempont!

Öszinte nagyrabecsüléssel üdvözli
dr. Jávör András
az Egészségügyi
Reformitkárság vezetője

Transsylvania Alapítvány

**A Magyarországon letelepedni
kívánó romániai
menekülteknek**

1988 januárjában jelentette be Szűcs Máttyás, hogy a Romániából menekülteknek többé nem kell kitoloncolástól tartaniuk; Magyarországon maradhatnak. Ezt követően folyamatosan és tömegesen érkeznek a Romániában kialakult súlyos politikai és gazdasági helyzet következtében — továbbutazás vagy végleges letelepedés szándékával — magyarok, németek, románok. A társadalom különböző csoportjai mozdultak meg a segíteni akarás szándékával. Mind ez idáig folyamatos és biztos forrásként az egyházak szolgáltak és tették lehetővé, hogy emberek tömegei nyújtsanak segítséget az érkezőknek. Sajnos a magyar vezetés nem mérte fel, hogy itt nem egyszeri alkalommal és nem könnyen megoldható problémával áll szemben. Később és keveset lépett s még ma sem kezeli biztos kézzel a menekültkérdést.

Igaz ugyan, hogy a múlt év tavaszán a parlament megszavazott egy 300 millió forint alapot a menekültek megsegítésére, ám azóta csak apró és félszeg lépéseket tettek az ügyben. Kiemelni csak azt az október 15-én hatályba lépett törvényerejű rendeletet lehet, amely kihirdeti, hogy Magyarország csatlakozott a menekültek helyzetére vonatkozó genfi egyezményhez s ezzel megnyugtató módon rendezte több mint húsz ezer ember jogi státusát.

De nem az életét! Ugyanis a már említett 300 millió mára elfogyott a szegényes körülmények között működő menekülttáborokra és a segélyekre. Hozzávetőleges adatok szerint a hazánkban tartózkodó romániai menekültek lakásgondjainak megoldásához legkevesebb 1 milliárd forint szükséges. Ismerve hazánk gazdasági helyzetét, aligha várható a költségvetéstől, hogy jelentős összeggel támogassa a letelepedni kívánókat. A magyar társadalom azonban még az ország jelenlegi súlyos gazdasági helyzetében sem engedheti meg, hogy lemondjon a felelősségvállalásról a menekültek gondjainak megoldásában! — hangzott el a Transsylvania Alapítvány kuratóriumának sajtótájékoztatóján. Mint Törzsök Erika mondta, ha segítjük a menekülteket az új élet alapjainak megteremtésében, erkölcsileg támogatjuk a Romániában maradókat is. Ezért a kuratórium tagjai: Benda Kálmán történész, Bodor Pál író, Bokros Lajos közigazda, az MNB ügyvezető igazgatója, Iliá Mihály irodalomtörténész, Jeszenszky Géza történész, Mécs Imre mérnök, Rajnai Gábor a Mezőbank Rt. ügyvezető igazgatója, Szabó Béla közigazda, a kuratórium elnöke és Törzsök Erika szociológus, felhívással fordulnak minden jó érzésű emberhez a világon, hogy támogassa az alapítványt. Céljuk életkezdési támogatás nyújtása mindazoknak, akik önhibájukon kívül kényszerültek elhagyni otthonaikat és Magyarországon kívánnak letelepedni.

Az alapítvány címe:

TRANSSYLVÁNIA ALAPÍTVÁNY
Mezőbank Rt. Budapest V. ker.
Bajcsy-Zsilinszky u. 74. 1055.

Csekk számlaszám:
219-98911-01-02-1.

Cseke Hajnal

Villanyfényben vidéken

Szegeden játszik a Fradi

November 1-jén, 17.30 órai kezdettel Szegeden rendezik meg a Ferencváros — Admira Wacker labdarúgó KEK-mérkőzést, miután az UEFA Fegyelmi Bizottsága az Üllői úti pályát két, az égisze alatt rendezendő találkozóra betiltotta. Az európai szövetség azt követően hozta ezt az elmarasztaló határozatot, hogy az október 18-i, bécsi első összecsapáson a zöld-fehér vendégszurkolók sportszerűtlenül viselkedtek.

— Szerdán éjfélig kell eldöntünk, megfellebbezzük-e az UEFA döntését — nyilatkozta Magyar Zoltán, a Ferencváros technikai vezetője. — Az idő rövidsége miatt viszont az már szinte bizonyossá vehető, hogy a november 1-jei visszavágót a Tisza-parti városban rendezzük. Szeretnénk ugyanakkor, ha esetleges továbbjutásunk esetén

a következő hazai kupamérkőzésünk már igazi otthonunkban, az Üllői úton tarthatnánk.

— *Miért esett éppen Szegedre a választásuk?*

— Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani azoknak az egyesületeknek, amelyek felajánlották segítségüket szorult helyzetünkben. Miskolc, Nyíregyháza, Debrecen, Pécs és Szombathely is szívesen adott volna otthont.

Szegeden igen kedvező körülmények között, villanyfénynél léphet pályára csapatunk, s a 17.30 óras kezdés is elfogadható mind a közönség, mind a tv-közvetítés szempontjából. Igyekszünk úgy intézni a dolgokat, hogy szurkolóink az Üllői úton is vásárolhassanak elővételben jegyet a kupamérkőzésre — mondta végezetül Magyar Zoltán.

Revansot kell venni a legutóbbi zakóért

Vizsgálják a jelen és a jövő

Ma két fronton mérkőzik a magyar labdarúgás a görög futball legjobbjával. Előbb (Bozsik-Stadion, 14 óra, játévezető a jugoszláv Bujics) a két nemzet utánpótlás-válogatottja, majd a Népstadionban 17.30 órakor az „A” együttesek mérkőzést tudásukat. Utóbbi találkozón az izraeli Shainer fűjja a sípot. Mindkét 90 perc barátságos jellegű.

Egyik gárdának sincs már esélye a jövő évi olaszországi vb-döntőbe jutni. A két nemzet legjobbjai 11. alkalommal találkoznak, s a magyar legénységnek lesz mit feledtetnie. Legutóbb ugyanis 3—0-as vereséget szenvedett Athénban. Ami a magyar csapat eddigi összesített mérlegét illeti: 630 mérkőzés, 330 győzelem, 135 döntetlen, 165 vereség, 1503—963-as gólkülönbség.

A Toulon légiósa, Bognár György a tati edzőtáborban először is megrökönyödött, hogy a kedd reggeli 9 órára meghirdetett sajtóértekezleten mindössze egy újságit látott.

— Nem akarom elhinni, hogy már csak ennyire vagyunk fontosak — mondta Bognár György. — Tény, Olaszországnak már búcsút intettünk, de azért egy országot képviselőnk szerda este, és minden tőlünk telhetőt megteszünk.

— *Lehetséges-e, hogy a Népstadion is kongani fog az ürességtől?*

— Minden megeshet, de bennem visszacsendült október 11. estéje, amikor a spanyolok elleni vb-selejtező végén kórusban kiáltották a lelátóról: „Szép volt, fiúk!” Szerintem akkor bizalmat szavaztak nekünk a drukkernek, és ezért eljönnek majd ma este is.

— *Vannak olyan vélemények, vége a vb-álmoknak, most újra az Európa-bajnoki feladatokra kell összpontosítani. És esetleg fiatalítás!*

— A megállapítás első részével egyetértek. Most már az EB-re figyelek. De mire a fiatalítás? Hiszen jobbra 25—27 éves játékosokból áll a keret. Olyanokból, akik ráadásul ismerik is egymást. Nem vagyok ellensége a fiataloknak. Jöjjenek, de akkor, ha valóban jobban tudják megoldani a feladatokat. Bicskei Bertalan szövetségi ka-

pitány kedden délelőtt a legutóbbi magyar—spanyol videofelvételét forgatta le a játékosoknak, hogy okuljanak belőle. Fontos, presztízserértékű a magyar—görög.

Megdöbbenve vettem észre, hogy az utolsó nyolc, görögök elleni találkozóknak erősen negatív a mérlege: 2 győzelem és 2 döntetlen mellett 4 vereség áll! Legutóbb, tavaly novemberben Pireuszban 3—0-ra kapott ki a Mezey György irányította együttes, feltétlenül revansot kell venniük ezért a valóban arcpirító vereségért.

— *A szerdai meccs még a régi csapat egyik utolsó fellépése lesz, vagy már az új gárda bemutatkozása?*

— Egyik sem, tudniillik nem gondolkodom éles határvonalakban. Aki figyelmesen nézte az utóbbi mérkőzéseinket, az észrevehette, hogy már tavasz óta folyik az átalakítás, új emberek beépítése. Ebben persze a bundabotrány is közrejátszott, olyan játékosokat kellett hirtelen tűzvonalba állítani, akik rendes körülmények között még nem kerülhettek volna be a csapatba.

Igaz ugyan, hogy kiesett a válogatott, de csak a magyar futball elvakult ellenségei tagadják a csapatépítés eredményeit. Bel-fastban már biztatóan, a spanyolok ellen, a második félidőben pedig kimondottan jól futballozott a csapat.

Meglehetősen tartalékos görög válogatott érkezett Budapestre kedden reggel. Hogy mi az oka a legjobbak távolmaradásának, arra Georgiadisz Antonisz szövetségi kapitány adott választ a csapat szálláshelyén, a Hotel Olimpiában.

— Sajnos, hiába kértünk többször is új időpontot a magyar szövetségtől a szerdai találkozóra, Budapestről még válasza sem méltattak bennünket — felelte a szakvezető. — Így viszont, miután három élcsapatunk az európai kupaösszecsapásokra készül, csak gyengébb együttesrel tudunk kiállni.

Azt, hogy a Panathinaikos, az Olympiakos Pireus és az AEK Athén nem engedi el futballistáit, meg tudom érteni: ezek a játékosok ugyanis augusztus 20. óta heti két alkalommal lépnek pályára tétmérkőzéseken.

A nagy kérdés:

Marad-e magyar csapat?

Az európai kosárlabda kupák első fordulójában még a szokásosnál is nagyobb volt a magyar csapatok „elhullási aránya”. A férfiaknál a Csepel, a Bp. Honvéd és a Zalaegerszeg rögtön kiesett, s a nőknél a Tungsram és a Bp. Spartacus is búcsúra kényszerült, ráadásul nem is túl erős ellenfelekkel szemben. Maradtak négyen: a Tungsram férfi, illetve az MTK VM, a BE-AC-GÉPSZEV és a BSE (az első fordulóban erőnyerő) női gárdája. Anélkül, hogy bárki is idő előtt „temetné” ezeket a csapatokat, erősen valószínű, hogy a második kört már ők sem élik túl.

Férfiak, Koracs Kupa, nyolcaddöntő: Tungsram — Cholet (francia), Megyeri út, szerda, 18 óra. A franciák jelenleg negyedik helyen állnak hazájuk bajnokságában, több válogatott és két amerikai vendégjátékosal rendelkeznek. — Két vereség után két győzelemmel javítottunk a bajnokságban, jelenleg a 2—4. helyen állunk — mondta Kucsra József szakosztályvezető. — Sajnos, legjobb távoli dobónknak, Turcsán Zsoltnak a hét végén kifordult a bokája, lehet, hogy nem játszhat. Szeretnénk legalább itthon győzni, bár még ez is nagyon nehéz lesz, nem is beszélve az esetleges továbbjutásról.

MTK VM — VS Praha (csehszlovák), Hungária krt., csütörtök 18 óra. A két

fehérek vasárnap idegenben verték a PVSK-t, s 4 győzelemmel, 3 vereséggel a negyedik helyen állnak. Am mégsincs túl sok esélyük az idei várnai EB-n ezüstérmét szerzett csehszlovák válogatott gerincét adó prágaiakkal szemben, mert nem tudják pótolni sérült centerüket, Gerencsér Zsuzsát.

BSE — Levszki Szpartak (bolgár), Városmajor, szerda, 17.30 óra. A BSE még csak egyszer kapott ki a bajnokságban, s Varga Mátás edző szerint jól sikerült a nemzedékváltás, az ilyen-olyan okok miatt hiányzó Németh, Szöllösi, Sepsey és Gulyás pótlása. A Levszki — az EB-bronzérmes Bulgária egyik élcsapatával — a nyáron a toulouse-i tornán találkoztak, és tízpontos vereséget szenvedtek. Most van esély a hazai győzelemre, a továbbjutás azonban csak távoli álom.

BEAC-GÉPSZEV — Viterbo (olasz), Bogdánfy út, szerda, 20 óra. A három erősségét — Balogh Judit, Prieszol Anna, Harris Ildikó — sérülés miatt nélkülöző magyar bajnoki ezüstérmes még legjobb összeállításában sem lenne esélyes a két amerikai centerrel és több válogatottal kiálló olasz gárda ellen. Jellemző a Viterbo magabiztosságára, hogy csak a mérkőzés délutánján érkezik Budapestre...

Török motiváció: minden focistának ház

Négy vb-selejtező szerdán

A jövő évi olaszországi labdarúgó vb 24-es döntőjébe jutásért a második csoportban a svédek számára egy esetleges idegenbeli győzelem itáliai utazást jelentene, de egy ponttal is erősen javíthatnak helyzetükön. A harmadik csoportban óriási izgalmakat ígér a török—osztrák összecsapás, hiszen mindkét válogatott reménykedhet a finálé helyben. A török kormány minden labdarúgónak egy teljesen berendezett családi házat ajándékozna, ha eljutnának Olaszországba! A hetedik csoportban a két ponttal vezető Belgium szerda este ünnepelhet, és ha Csehszlovákia is diadalmasodik, akkor az északi szomszéd nemzeti válogatottja is gyakorlatilag döntőbe jutott.

A szerdai selejtezők műsora: 2. csoport: Lengyelország — Svédország, Chorzów, 17 óra. 3. csoport: Törökország — Ausztria, Istambul, 13.30. 7. csoport: Csehszlovákia — Svájc, Prága, 17 óra, Belgium — Luxemburg, Brüsszel, 20 óra.

Válás

a medencében

Az önállósodások korát éljük — nem kivétel a sport sem. Erre részben a gazdasági kényszer viszi rá az érintetteket, részben az ésszerűség. Együttal azt is megmutatja ez a folyamat, hogy melyek az új viszonyokhoz jól alkalmazkodó, életképes formációk. Amikor nemrég kettévált a jég sport-szövetség, és önálló szervezetbe tömörültek a jégkorongozók, sokan átvőzölték az új felállást. A Magyarországon háttérbe szorított hoki végre fellélegezhetett, és ezt a közönségcsalogató sportágat valóban korszerűen kezdhették el menedzselni az új szövetségben. A szponzorok jégkorongra adott forintjai nem csorognak már át a pénzfaló műkorcsolyához, s több évtizednyi vegetálás után talán talpra tud állni a magyar hoki.

Hasonló váltásra készülődnek a vízilabdázók is. Már néhány héttel ezelőtt a Magyar Úszószövetség összevont elnökségi ülésén felvetődött ennek lehetősége, a napokban a vízilabda liga tanácskozásán pedig testet is öltött ez a gondolat. Néhány

sikeres úszó miatt az utóbbi időben érezhetően hátrányba került a nehézségekkel küszködő vízilabda, és a pólók körében egyre nagyobb igény mutatkozott az önállósodásra.

A vízilabdát szívesen támogatják a szponzorok, mert a mérkőzésekre sokan kíváncsiak, és a televízió közvetítéseit is százezrek nézik, tehát anyagiilag nem fenyegeti veszély a pólót. Így a vízilabdának juttatott támogatásból ezentúl nem az úszók mennek majd edzőtáborozni, mint ahogy az korábban megtörtént. S bár a szűkös vízfelület továbbra is összeköti a két sportágat, de ez nem akadályozhatja a szétválást. A nemzetközi életben sem okoz gondot, pl.: Jugoszláviában is külön működik az úszó- és a vízilabda szövetség. Sőt, a nemzetközi és az európai szövetségben egyaránt külön bizottságokban folyik az érdemi munka. Mi tehát nagy eredményekkel várjuk az önálló Magyar Vízilabda Szövetség megalakulását, amelyre valószínűleg december elején kerül sor.

M. S.

Köszöntjük

BLANKA

és

DÁRIUS

nevű olvasóinkat

Blanka az olasz Bianca névből származik. Becézése: Bia, Biácska, Bian, Bióka.

Dárius neve I. Dárius perzsa király (i.e. 522-486) latin nevéből származik. Az uralkodó görög neve Dareiosz, óperzsa neve pedig Darayavanus. Ő volt az Akhaimenida-dinasztia legjelentősebb tagja. A név jelentése: hatalmas. Ez a nap Boldog Mór püspök emléknapja is, aki gyermekkorában, az 1000. év körül került Pannonhalmára. Szent István legendája is beszél róla, s a Tihanyi Alapítólevélen is szerepel neve. Pécsi püspök korában a Dunántúlon végzett nagy missziós munkát. 1073-ban halt meg.

A Nap kél: 6.17 órákor
nyugszik: 16.40 órákor

A Hold kél: 1.54 órákor
nyugszik: 14.53 órákor

Késő nyárias ősz

Folytatódik a csaknem felhőtlen, a ködtől eltekintve száraz, kora őszi hőmérsékletű idő. A légmozgás általában gyenge, szerdán napközben néha élénk lesz. Éjszaka többfelé képződik köd, késő délelőttre azonban mindegyik megszűnik. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4,9 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 20 fok körül alakul.

A hatos lottó nyereményei

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint az október havi hatos lottó nyereményei a nyereményilleték levonása után a következők:

6 találatos szelvény nem volt, az 5 plusz 1 találatos szelvényekre 857 forintot fizetnek, az 5 találatosokra 26 ezer 740 forintot, a 4-esekre 558 forintot, a 3-asokra pedig 39 forintot fizetnek.

Közlemény

A Kereszténydemokrata Néppárt Szekszárdi Szervezete ezúton is értesíti tagjait, hogy soron következő taggyűlését 1989. október hó 25. napján szerdán délután 6 órákor tartja Szekszárdon a Hunyadi u. 5. sz. I. emeleti nagytermében. (Volt TIT székház) Ezen a taggyűlésen kerül sor a magyar-bajor baráti társaság megalakítására.

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | Október 25: Mór

Ahogy azt Móricka nem képzelte

*

Ki éltében élhetetlen volt,
Megérdemli: halhatatlan holt-
Ában legyen. És jelleme
Végre bronzszilárd. Kellene
Több Mórickának? Itt áll a Szobra. S kit mindig utála:
Rendőrvigyáz a szobrára.
Mert:
Emelkedik a bronz ára...
S tekeri Móric a nyakát:
Eladná szobra anyagát.
Nem tudja!
Mint igazságnak a borban,
Maradni kell a szoborban
Móricnak.

Körötte röhögő lombok,
Tollászodó sült galambok...
Sóhajt Móric: „Hej, kalandok
Nélkül a lét, mint az Andok
Göcsörtös fala: meredek.
S én talpig bronzban meredek!
No, de szilárd maradok.
S ha maradni nem marad ok,
Akkor is helyben maradok.
Szilárdan. És ez egy jó vicc:
Tántoríthatatlan Móric!”
A szobor áll.
S aki melléje kibiceg,
Láthatja:
Az égből hullnak a viccek,
S tapsikolnak a kibicek!

Pályázat

A Magyar Történezhallgatók Egyesülete szükségesnek tartja az 1956-os év történeti eseményeire vonatkozó, az ország egész területére kiterjedő helytörténeti alapkitatások elvégzését, annak érdekében, hogy ezzel létrejöhessenek egy többszemponú, tudományos igényű elemzés elkészítésének a feltételei. Közvetlen célunk az alapvető, elsősorban helytörténeti jellegű forrásanyag összegyűjtése: a még élő tanúk megszólaltatása, fényképek, filmfelvételek, hanganyagok közlése az írásos dokumentumok feldolgozása mellett. Így alakulhat csak ki olyan hiteles kép, amely a nagypolitikai összefüggések mellett az eseményeket alulról szemlélő és alakító egyén látószögét figyelembe veszi. A pályázaton részt vehetnek középiskolások, főiskolások és egyetemisták maximum 30 gépelt oldal terjedelmű jellegű dolgozatokkal, amelyeket az egyesület címére kell elküldeni 1990. március 31-ig. A bíráló bizottság a korszak legismertebb kutatóiból és az egyesület megbízott tagjaiból áll. Díjak: I. díj: 5 000,— Ft, II. díj: 3 000,— Ft, III. díj: 2 000,— Ft.

A legjobb pályázatok szerzőinek hazai és külföldi publikációs, valamint előadási lehetőséget biztosítunk. Címünk: Magyar Történezhallgatók Egyesülete 1051 Budapest, Pesti Barnabás út 1. Telefon: 1180-966/317.

Fegyverlopás

A moszkvai területi helyőrség egyik lőszerraktárából a napokban elloptak 640 TT típusú revolvért, s ötezer hozzá tartozó lőszeret. Az esetről, a nyomozás menetéről kedden számolt be a Pravda.

A lopás felfedezése után a nyomozhatóságok lezárták az egész térséget. Hamarosan megtudták a raktárban szolgáló egyik katonától, hogy a fegyvereket egy tiszt és két civil szállította el. A katonára maga is segített a ládák felrakásában.

A tolvajok a szállítmányt egy Moszkva környéki erdőbe vitték, ahol zsákmányukat egy kőbánya mélyére akarták elrejtetni. A nyomozók hamar megállapították a tiszt kilétét, s a nyomokat követve eljutottak az erdőbeli kőbányához. A helyszínen egy taxit fedeztek fel, amelyet járműveikkel bekerítettek. A kocsiiban talált három férfi egyike a keresett tiszt volt. A taxiban a zsákmányhoz tartozó revolverek közül három sikertült megtalálniuk, a többi azonban hiába keresték a bányában. Az őrizetbe vettek egy darabig hallgattak, majd elsőként a taxi vezetője tört meg. Ezután már hamar felderítették a fegyverek és a lőszer hollétét, két lakásban bukkantak rájuk.

Az ügy vizsgálatát a továbbiakban a katonai ügyészség folytatja.

A Pravda az ügy kapcsán ismét arra hívja fel a figyelmet, hogy a bűnözés növekedése folytán égető szükség van a rendőrség műszaki felszereltségének korszerűsítésére, a bűnüldözés anyagi feltételeinek javítására. Erre — írja az SZKP KB lapja — még a jelen komoly gazdasági nehézségei közepette sem szabad sajnálni a ráfordítást.

A hongkongi kínaiak Magyarországra jönnek?

Lehet, hogy Magyarország új letelepedési hullámnak néz elébe. A budapesti kormánytól dúsgazdag hongkongi kínaiak küldöttsége jelentkezett, akik az 1997 utáni időre új hazát keresnek, amikor is a brit koronagyarmat visszazárja Kínára. A júniusban történt pekingi Tienanmen-téri mérszarlásra való tekintettel a hongkongiak semmi szín alatt sem akarnak visszatérni a népköztársasági rezsim alá és világszerte új lakhelyet keresnek. Ennek során érkeztek a még kommunisták kormányozta Magyarországra, amelyek hisznek szabad jövőjében, és amely indoklásuk szerint elég távol fekszik Kínától. A Tisza mellett Kis-Hongkongot akarnak építeni több ezer család számára. Foglalóként 2 milliárd dollárt ígértek Magyarországnak. Budapest jóakaratóján fogja felülvizsgálni a sértő ajánlatot. (Der Spiegel)

— v.p.

**Hirdetését
telefonon is
feladhatja**

Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476

A pécsi Konzum Rt.
és a bonyhádi
RENOVA
Kisszövetkezet
Kft. formában

KONZUM
KERESKEDELMI
ÉS IPARI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
PÉCS BEM U.

MEGNYITJA

október 27-én 8.30 órakor

BONYHÁDON a Vörösmarty téren, a régi Vasbolt helyén

MŰSZAKI SZAKÜZLETÉT

Konyha- és étkezőbútorok,

Bel- és külföldi híradástechnikai berendezések,

Asztali, fali- és karórák,

Egyéb műszaki és tartós fogyasztási cikkek.

Egyes termékekre előrendelést felveszünk!

November 1-től HITELAKCIÓ!

Előleg lefizetése nélkül is vásárolhat!

APRÓHIRDETÉS

Külkereskedelmi — piackutatási munka-vállalási igények lebonyolítását — konvertibilis viszonylatban vállaljuk. Várjuk eladható termékekkel rendelkező vállalkozóknak, nagyvállalatoknak jelentkezését írásban. Állandó bemutatóterem lehetőséggel. Műszaki Kisszövetkezet, Keszthely Pf. 110.

PD-s rendszámú 126-os Polski Fiat eladó. Érdeklődni hétfőig. Cím: Várdomb, Táncsics u. 3.

Eladó 3 szoba összkomfortos gázfűtéses családi ház. Decs, Ete u. 2.

Felrobbant cserépkályhához cserépkályhást keresek. Sürgős! Telefon: 06/11/635-250 (364-es mellék) délelőtt.

Egy 9 éves és egy 8 éves kanca és egy másfél éves csodőr csikó eladó. Érdeklődni: Várdomb, Római u. 12. Vass.

Eladó 1990 december végi beköltözéssel Szekszárdon, a Béri Balogh Ádám u. 67. III/10. sz. alatti kétszobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni a helyszínen hétköznapokon 18 óra után. Telefonszám: (74) 11-712.

Bedolgozást vállalok GMK-nak, kisszövetkezetnek sürgősen. Gombozást, lyukasztást nagy tételben. Automata gépek egyelőre szükségesek. Cím: Pálkásné, 2490 Pusztaszabolcs, Jókai út 12.

Vállalok kötött, pamut, selyem termék összeállítását, nagy tételben, rövid határidőre. Pontos, gyors munka. GMK, kisszövetkezet jelentkezhet. Ipari gépek szükségesek egyelőre. Cím: Pusztaszabolcs, Jókai út 12., Pálkásné.

Szálkán, kb. 60—80 m²-es helyiség víz, villany (3 fázis) és fűtési lehetőséggel hasznosításra kiadó. Érdeklődni: Várffy, Szálka, Kossuth 71/a, vagy a 74/16-382-es telefonon.

Nemescsincsillák felszereléssel, táp, homok biztosítással, legelőnyösebb kedvezménnyel ténylestől eladók, előjegyezhetők. Ugyanott többszörös győztes szülőktől dobermann és hasky (szibériai szánhúzó) kiskutyák. Érdeklődni: Várffy, Szálka Kossuth 71/a, vagy 74/16-382-es telefonon

Eladó 5 db 7,8 m 200-as I vasgerenda, ugyanott 210 I betonkeverő háromfázisú motorral. Érdeklődni: Bojtor Zoltán Segesd, Vöröshadsereg 8. 7652

Egyéves 650-es Polski Fiat eladó. Érdeklődni a Szekszárd határában lévő autókereskedésben vagy a 74/16-277-es telefonszámon.

LOTTÓZÓK! Hozamában verhetetlen lottóvariáció! 45 szám 295 szelvényen! 6 csoportból 3 favorizált szám kihúzásakor már garantált 5-ös találat, 4-nél 6-os eséllyel! Ára: 430 forint.

ÖTÖSLOTTÓHOZ hasonló szerkesztéssel, 45 számos 297 szelvényes lottóvariáció! 5 csoportból kihúzott 5 szám (2 favorizált) garantáltan 4-es találatot biztosít! Ára: 450 forint.

TOTÓZÓK! 0.13.0—5.8.0 indexre, 395—8240 forint befizetésre, vezetékes totókulcsok! Már 2 vezetésnél garantált 13-as találat! Ára 420 forint. Megrendelés csekken, vagy utánvétellel. Fehér Gábor, Pécs 7634 Kővirág 37.

HIRDESSZEN POSTAI FELADÁSSAL!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi és feladja címünkre:

DÁTUM RT 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

három napon belül olvashatja hirdetését (fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve:

Címe:

Megjelenés napja:

Hirdetés szövege:

A Tolna
Megyei
Sütőipari
Vállalat

felvesz
termelési
osztályvezetőt,
valamint a szekszárdi üzemébe
élelmiszeripari szakmai
és vezetői gyakorlattal rendelkező
üzemvezetőt

Jelentkezés a személyzeti vezetőnél,
Szekszárd, Mátyás király u. 71.
Telefon: 16-422.

Rikkancsok

**jelentkezését
várja**

Budapesten

Papp László vállalkozó,

aki a Dátum és más független
lapok terjesztésével foglalkozik.

Cím: XIX. (Kispest),
Gábor Andor u. 23. földszint 2.

DÁTUM

(T)örvényeszek

Potom negyven esztendő után a Legfelsőbb Bíróság ismét meghozta felmentő ítéletét egy hajdani szégyenletes per újratárgyalásán: az akkor gyűjtogatás vádjával csaknem főbenjáró vétekre kárhozottott vádlottat tisztázta. Nagy kérdés azonban, hogy valóban ezt tette-e, tehette-e?! Az akkori 600–700 mázsa szalma, amely mellett gyermekei kukoricát sütöttek, (ami tudvalevőleg kulákhoz illő eledel,) kiszámítható, vajon mennyi szalmaszákba lett volna elegendő, hány tehén, ló almául szolgálhatott volna. De az már aligha összegezhető, mennyi emberi sanyarúság és keserűség támadt az egykori — példát statuáló ítélet nyomában és következtében. Az sem mérleghető, hány embert félemlített meg az akkor nagy-dobra vert elmarasztalás.

Csupán ezért érzem én (t)örvényeszeki ítéletnek az egykori ostobaság felülvizsgálatát. Mert örvénylett körülötte a jövő évek sietséges mocska, akkori bölcs vezérünk velőfagyasztó mosolya, a tehetetlenség otromba és rosszindulatú dühe. Tönkretett emberséget, és baráti kezeket ütött szét, feldúlt otthonokat és ábrázatokat, megöszített ifjú asszonyokat, és koravén tette jobbra született gyermekeket. S ezek a gyermekek most köztünk járnak: a tudattal, hogy azért nem élhettek szabadon, emberül, mert kulák bölcsőjében ringottak. Nem mehettek továbbtanulni, mesterségesen igyekeztek kiközösíteni őket mindenünnen, ahonnan csak lehetett. S akkor most itt ez az ítélet. Helyes, hogy megszületett, de vajon mit tud jóvá tenni...

Töttös Gábor

Kedre virradó éjjel Veszprémben ismeretlen tettesek meggyalázták — összevagdalták — azt a koszorút, amelyet az MSZP városi szervezetének képviselői hétfőn, a nemzeti megbékélés napján helyeztek el az 1956. november 4-én mártírhalált halt Kiss Lajos járásbíró emléktáblájánál. Az MDF városi szervezete elítélte, s nyilvánosságra is hozta, hogy elhatárolja magát e cselekménytől. Az MDF képviselői egyébként még ugyanezen a napon új koszorút helyeztek el az emléktáblánál.

Kétszáz ezren felül

A Szabad Demokraták Szövetségének aláírásgyűjtési kampánya során újabb 66 ezer aláírást gyűjtöttek egybe, s ezeket kedden adták át a Parlamentben Fodor István alelnöknek. Az SZDSZ képviselőjében Haraszti Miklós elmondta: akciójuk ezzel elérte célját, hiszen kevesebb mint egy hónap alatt sikerült összegyűjteni a tervezett 200 ezer aláírást, sőt ezt a számot hatezerrel meg is haladták. Így ezzel befejezettek tekintik az aláírásgyűjtési akciójukat. Fodor István — átvéve az aláírásokat tartalmazó hét csomagot — közölte: az aláírásgyűjtés feltehetően orientálta a képviselőket. Bizonyítja ezt a múlt heti ülészen

hozott számos döntés, így elsősorban a köztársasági elnök intézményéről szóló törvény elfogadása. Emlékeztetett arra is, hogy a köztársasági elnök megválasztásának időpontjáról nem határozott a tisztelt Ház, de várhatóan a soron következő ülészen a kérdésben is döntés születik. Végezetül hozzátette: a rendelkezések értelmében száz-ezernyi érvényes aláírás esetén kiírható a népszavazás, tehát a 206 ezres szám mindenképpen elegendő.

Az aláírások átvételét követően az Országgyűlés Irodája továbbította az íveket az Országos Választási Elnökséghez, hogy mihamarabb megállapítható legyen az aláírások hitelessége.

Életmentő kitüntetése

Életmentő emlékéremmel tüntette ki a Minisztertanács Virth Rudolf 28 éves barcsi lakost, aki ez év március 1-jén egy égő lakásból kimentett egy idős, magatehetetlen embert. A kitüntetést kedden délelőtt Kaposvárott, a Somogy Megyei Tanács székházában dr. Iharos Csaba vb-titkár adta át az életmentőnek. Virth Rudolf, aki a Kemikál Vállalat helyi gyáregységének önkéntes tűzoltója, példás határozottsággal cselekedett. Először a tűzfészket, a lángoló ágyneműt távolította el az épületből, majd az ágyban fekvő, már égési sérüléseket szenvedett idős férfit vitte ki a szabad levegőre. Bátor cselekedetének értékét nem csökkenti az a sajnálatos tény, hogy a sérült kórházba szállítás után tíz nappal meghalt. (MTI)

Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor. Olvasószerkesztő: Kis Pál István. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), és Vigh József (Toronto). Munkatársak: Bálint György, Bayer Béla, Csik Rita, Gadó György, Györfly Árpád, Fejes Imre, Kapfinger András, Kapitány Krisztina, Kolozsi Béla, Lékó Sándor, M. Szabó Imre, Szűcs Imre, Szávai Géza, Pál Zsuzsa, Tamási János, dr. Tóth Edit, V. Horváth Mária, Veress Éva, Wagner Dezső. Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: (74) 16-277, Fax: (74) 15-275. Nyomja az Athenaeum Nyomda, Budapest, VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlavik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelosztási és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII. ker. Lehel u. 10/A. 1900. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200,- Ft, negyed évre 600,- Ft, fél évre 1200,- Ft egy évre 2400,- Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN szám: 0864-9170.

Százéves a Magyar Néprajzi Társaság

A Magyar Néprajzi Társaság 100. és a szervezett néprajzi gyűjtőmozgalom 50. évfordulója alkalmából háromnapos emlékülést tartanak, amely egyben a társaság 101. közgyűlése lesz. Az október 27–29 között a Magyar Tudományos Akadémia kongresszusi termében megrendezésre kerülő neves előadókat, izgalmas szakmai előadásokat tartanak hazai és külföldi rokon társaságok részvételével. A péntek délelőttöt az ünnepélyes nyitáson, a jubiláló társaság múltja felidézésének szánják, ezt követően két napon keresztül az esti órákig tudós előadások hangzanak el. A szombat délután érdekes momentum lesz, hogy a magyar néprajztudományt a külföld szemével vizsgálják, egyebek mellett Nagy-Britanniából, Ausztriából, Svédországból, Észtországból érkező előadók. A centenáriumi ülészen párhuzamosan — az első napon közösen — kerül sor az önkéntes néprajzi és nyelvjárásgyűjtők XIV. országos találkozójára. Szombaton és vasárnap „A néprajzi gyűjtőmozgalom és a nemzettudat” címmel szerveznek programot a találkozót résztvevőinek, a MTA Zenetudományi Intézet Kodály termében.

Tetteket várunk

A Történelmi Igazságtétel Bizottsága október 23-án, hétfőn este táviratot küldött Szűrös Mátyásnak, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnökének, az Országgyűlés elnökének és Németh Miklósnak, a Minisztertanács elnökének. A távirat szövege a következő:

„A Történelmi Igazságtétel Bizottsága örömmel és mély megelégedéssel üdvözli, hogy a Magyar Köztársaságot 1989. október 23-án, hétfőn, a forradalom 33. évfordulóján kiáltották ki. Úgy véljük, ezzel a történelmi aktussal nagy lépést tettünk előre az '56-os forradalom egyik alapvető követelésének megvalósítása felé. Ugyancsak megelégedéssel nyugtazzuk, hogy az Országgyűlés ezt megelőzően egyértelműen semmisnek nyilvánította a forradalmat követő megtorlások során hozott politikai indítású ítéleteket. Ezen az előremutató, ünnepi napon a Történelmi Igazságtétel Bizottsága reméli, és azt várja a Magyar Népköztársaság Országgyűlésétől és kormányától, hogy mihamarabb tettekre váltsa a törvényekben deklarált jóvátételi elveket, ezzel is elősegítve a nemzeti megbékélést és az '56-os forradalom céljának, a demokratikus és független Magyarország létrehozását.”

(MTI)

„...mindennel bírók...”

A Fidesz üzenete Erdélybe

Tiszteletünket és egyértelmű szolidaritásunkat fejezzük ki Tökés László lelképásztorral és a temesvári gyülekezet vele együtt küzdő tagjaival, presbitereivel.

Védteletlenül, az emberi méltóság naponta sárbatipró hatalomnak kiszolgáltatva emelik fel a magasba pusztá léttükkel a lelkiismereti szabadság zászlaját. Rendőrök, titkosügynökök, brutális gyilkosok hálóival körbekerítve mégis ti vagytok a szabadság.

Példaképünknek fogadjunk titeket s a Biblia szavaival üzenjük: „Ismeretlenek vagytok, s mégis ismeretek, meghaltak, s íme, élők, ostromozottak és mégis nem öltöttek, semmi nélkül valók és mindennel bírók.”

A Fidesz II. kongresszusa

Holnapi számunkban olvashatják,

hogyan melyek a hazai nemzetiségek főbb gondjai